

Hercoga Jēkaba gadatirgū –
labumi veselībai.

Spēlējas ar vārdiem

„Mēģināju bērniem izmest āķišus un ieinteresēt dzejoļus rakstīt pašiem,” sacīja rakstniece, dzejniece, grāmatu izdevēja un redaktore Inese Zandere, tiekoties ar Skrundas vidusskolas jaunāko klašu skolēniem.

Bērnu literatūras autore un izdevēja Inese Zandere Skrundā lasa dzejoļus un bērniem liek pantiņos meklēt dažādus vārdus. Pasākumā ieradās ap 100 skolēnu.

„Virszdevums bija parādīt veidus, kā savu valodu bagātināt – kur vārdus ņemt un kā tos izmantot,” saka I.Zandere, kura bērnus iepazīstināja ar atjaunoto grāmatu *Garā pupa*, kam aprit pieci gadi. Viņa lasīja dzejoļus, lai parādītu, kā izmantot asociācijas, piemēram, vienā vārdā var saklausīt citus. Vai gailenes vīrs ir gailis? Vai burkāni lien burkā? „Starp vārdiem veidojas tādas saites, kādas realitātē nepastāv. Skanīgums tos sasaista, ļaujot dzejoļi

vārdus savienot ar jēgu, iesaistot valodas spēlē.”

I.Zandere skaidro, ka skolās un bibliotēkās viņa ir gandrīz katru nedēļu kopš 80. gadu sākuma, tāpēc jau no pieredzes zinot, kā bērnus iesaistīt. Autore uzsver, ka veids, kā nepazaudēt skolēnu saikni ar dzeju, ir likt viņiem dziedāt koši: „Šie bērni visu laiku ir saskarē ar dzeju un zina latviešu klasiku. Katrs koris savā veidā ir dzejas nesējs.”

Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītais projekts *Rakst-*

nieks satiek lasītāju, kurā bērnu literāti sastop skolēnus, notiek ceturto gadu, sacīja Skrundas bērnu bibliotēkas vadītāja Inga Zalgauka. Parasti pēc tādiem pasākumiem bibliotēkā esot šī autora grāmatu pieprasījums, un viņa pieļauj, ka arī par I.Zanderes dzejas krājumu *Garā pupa* būs interese.

Annas Bivānes teksts un foto

AKCIJA!

1.– 21. oktobris

ABONĒ
Kurzemnieku
gadam un IETAUPI!

63,⁰⁰
eiro

~~75,60~~ eiro
(abonējot katru
mēnesi)

AKCIJA!

Prokurora apsūdzībā izskan tas, ka nav šaubu: noziegumu paveikuši abi vīriši. Kurzemnieks turpina atspoguļot tiesā izmeklējamo lietu par diviem 2009. gadā Ēdolē nogalinātajiem cilvēkiem.

→ 5. lpp.

„Vienkārši jānostājas uz starta līnijas un jāsāk skriet,” saka nīkrācniece **Dzintra Liekmāne**, kura **skrien kopā ar mazdēlu Raivo**.

→ 9. lpp.

Trešdien, 17. oktobrī:

- Kas jauns Rendā.
- Ceļojums pa Mozeles ieleju.
- Bokseris Juris Zundovskis.
- Kā jauniešiem sasniegt mērķus.

9 17714 071975 024 4 2

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Kaut spētu
atrast
patiesību

Jolanta
Hercenberga,
63350568,
jolantah99@
gmail.com

Taisnība ir relatīvs jēdziens, jo vienā situācijā tās mēdz būt vairākas, pat pilnīgi pretējas. Tas atkarīgs no viedokļa, kā uz notikumu raugāties. Ļoti labi tas redzams tiesā, kur dažas pēdējās dienas pagājuši mana darbdiena.

„Ceru, ka tiesā profesionāļi spēs mērīšanos ar muskuļiem nodalīt no godaprāta un patiešām izlems taisnīgi.”

Kuldīgā tiek šķetināta smaga dubultslepkavība Ēdolē pirms deviņiem gadiem: nogalināta 82 gadus veca sieviete un gandrīz 60 gadus vecs dēls. Pirms diviem gadiem mirstīgās atliekas atrastas Padures mežā, un vietu norādījis viens no diviem vīriešiem, pret kuru celta apsūdzība. Vienam tolaik bija ap 30, otram ap 40. Nu tiesas zālē neviens sevi par vainīgu neatzīst un apgalvo, ka noziegumu izdarījis otrs.

Katram normālam cilvēkam skaidrs, ka taisnībai jāuzvar. Un te nu sākas sarežģītākais – jānoskaidro, kas notika patiesībā, lai spētu spriest taisnīgi, jo skaidrs arī tas, ka vismaz viens apsūdzētais

saka nepatiesību.

Vainīgajam par nodarīto jāatbild, jo šādu rīcību nedrīkstam atzīt par normu. Bet svarīgi atrast patiesību un sodīt to, kurš patiesi noziedzies pret sabiedrības normām un laupījis dzīvības. Neapskaužami atbildīgs uzdevums ir tiesnesei, apsūdzības cēlājam prokuroram un apsūdzēto advokātiem. Daudz kas atkarīgs no viņu sirdsapziņas un arī profesionālajiem muskuļiem.

Esmu dzirdējusi kādas skolotājas stāstu, kā tiesas prāvā pret mētelīša virinātāju pie skolas advokāte centusies tik ļoti, ka, pratinot liecinieci, pārkāpusi jebkādas saprāta robežas. Ar provokatīviem jautājumiem notikušais tā samudžināts, ka ne tikai lieciniecei, bet arī citiem radīts priekšstats: skolotāja un viņas audzēkņi ar nolūku līduši lūrēt, kā viens nabaga nepatiesi apsūdzētais tur aizgājis pačurāt. Starp citu, tas darīts regulāri, tādēļ skola lūgusi policijas iejaukšanos.

Minētā slepkavības lieta arī ir ārkārtīgi sensitīva, un abi apsūdzētie vainu noliedz. Par šo noziegumu draud arī mūža ieslodzījums, tādēļ ļoti ceru, ka visi iesaistītie profesionāļi spēs mērīšanos ar muskuļiem nodalīt no godaprāta un patiešām taisnīgi izlems, kāda rīcība mūsu valstī ir un kāda nav pieļaujama.

MANUPRĀT

Prast redzēt!

Kāds kuldīdznieks feisbukā ievietoja video *Rudens Kuldīgā*. Nofilmēts brauciens no kultūras centra pa Mucenieku ielu, gar pastu un caur pusbrukušās slimnīcas sētu jeb pa Oskara Kalpaka ielu, pāri Pilsētas laukumam, tālāk pa Parka, Lapegļu un Piltenes ielu ar laimīgām beigām pie veikala *Supernetto*. Nekādas sensācijas. Kāds pat nokomentējis, kamdēļ šis murgs esot jāskatās. Var jau neskatīties un netērēt sešas minūtes un 38 sekundes, ja grib uzzināt tikai to, cik ātri, ievērojot satiksmes noteikumus, lietainā rudens dienā var minēto loku izbaukt. Neredzēt sarkanīgos un zeltainos kokus, uz kuru fona pat vecās mājas izskatās krāšņas. Vispār tas video filmēts pagājušā gada oktobrī. Kas mainījies? Daudz laba un slikta noticis, bet rudens Latvijā un it īpaši Kuldīgā atkal ir zeltains. Tikai prast to redzēt!

Daina Tafelberga, tālr. 63350563,
daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568,
e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv.
Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

LASĪTĀJS NEIZPRATNĒ

Ja naudas nav, jāzvana bankai

Kāda lasītāja sestdien, 6. oktobrī, kad Kuldīgā notika Hercoga Jēkaba tirgus, nav varējusi no bankomātiem izņemt naudu, jo tā bija beigusies.

Viņa stāsta: „Atbraucu no laukiem nevis uz tirgu vai iepirkties, bet izņemt naudu. Taču tas nebija iespējams. Tāda nebija vienīgā – vairāki staigājām pa Kuldīgu un meklējām kādu bankomātu, kurā vēl būtu nauda. Tās nebija ne SEB bankomātos *Rimi*, *Drogu* ēkā un Baznīcas ielā, ne *Swedbank* bankomātā Pilsētas laukumā... Kopā ar mums tos meklēja arī vairāki ārzemnieki. Kā tas vispār iespējams?”

Vai nauda tiešām beigusies, vai bija kāda tehniska kļūme? Vai banku darbinieki rēķinās ar pasākumiem, kuros bankomāts var tikt iztukšots ātrāk, piemēram, Pilsētas svētkos? Kā atbildība tā ir? Kā rīkoties iedzīvotājiem?

Swedbank Kurzemniekam skaidro: „Ja ir liels cilvēku pieplū-

dums, tā tiešām var būt, un inkasatori nepaspēj naudu bankomātos papildināt. Ja tiek ielikta karte un uzraksts *Naudas izņemšana* ir nosvītrots, tad nauda tiešām beigusies. Ja nosvītrots uzraksts *Naudas iemaksa*, tad bankomāts nosprūdis – starp banknotēm kaut kas bijis, piemēram, zvīņas. Klients, kurš problēmu konstatējis, uzreiz var zvanīt pa informatīvo tālruni 67444444. Uz to var zvanīt 24 stundas diennaktī gan svētkos, gan brīvdienās, informāciju nododam mūsu tehniskajai nodaļai, kas atbild par šo apkalošanu. Par bankomātiem atbild atsevišķa bankas nodaļa, nevis vietējā filiāle.”

SEB bankas komunikācijas projektu vadītāja Jeļena Kontusa komentē: „Mūsu bankomātus uzpilda un naudas plūsmu uzrauga sertificēti inkasācijas uzņēmumi. Uzpilde notiek, izvērtējot naudas plūsmu konkrētā bankomātā – tiek vērtēta izmantošanas inten-

sitāte dažādos laikos, piemēram, brīvdienās un gadalaikos, kā arī rēķinoties ar lielākiem vai mazākiem pasākumiem, kas bankomātu izmantošanu ietekmē.

Ja pilsētā notiek liels pasākums, īpaši tāds, kas saistīts ar maksājumiem, piemēram, tirdziņi vai izklaide, bankomāti tiek uzpildīti ar rezervi un tiek uzraudzīts, cik intensīvi cilvēki tos izmanto. Informāciju par pasākumiem saņemam no organizatoriem vai pašvaldības. Ja šādu ziņu nav, banka nevar laikus sarūpēt pienācīgu naudas daudzumu.

Tāpēc pasākumu organizatorus vai pašvaldības īpaši aicinām banku informēt, lai inkasācijas uzņēmums var maksimāli pielāgot bankomātu uzpildīšanas grafiku un apmierināt klientu vajadzību pēc skaidras naudas. Ziņot var filiālēs, zvanot pa klientu centra diennakts tālruni 26668777 vai rakstot e-pastā: info@seb.lv.”

Iveta Grīniņa

LASĪTĀJS NEMIERĀ

Vai būs normāli soliņi?

Kāds kungs nav mierā, ka Kuldīgā tā sauktajā *Vējiņa* parkā jeb vecajos vācu kapos nav normālu soliņu.

Kādreiz tie tur bijuši, bet gandrīz visi salauzti – atlikuši vien pāris. Kungs visvairāk satraukts, ka invalīdiem grūti iziet parkam cauri, ja nav, kur apstāties.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu zaļumsaim-

niecības daļas vadītāja Dzintra Strazda mudina iedzīvotājus rakstīt pašvaldībai iesniegumus. Parku kopēji ievērojuši, ka soliņi ļoti pievilina kompānijas, kas lieto alkoholu, un pārējiem, kuriem vienkārši jāiziet parkam cauri, tas nav patīkami. „Ja pašvaldība lems, ka soliņi vajadzīgi, tiem vajadzēs budžēt atrast naudu.”

Iveta Grīniņa

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jau zināt, ko darīsiet rudens un ziemas vakaros?

Evelina Radvila, mājsaimniece: – Adīšu. Sāku to darīt pirms pāris gadiem, kad vajadzēja kaut ko noadīt savam bērnam. Citu neko īpašu vakaros nedarām. Dzīvojam laukos un tad vienkārši darbojamies pa māju.

Edgars Orols, pašnodarbinātais: – Kurināšu krāsni un sildīšos. Pa dienām strādāju laukā, tāpēc vakaros mājās gribas siltumā. Noteikti palasīšu kādu detektīvromānu un, protams, skatīšos televīziju. Man patīk ārzemju raidījumi.

Inga Upeniece, kuldīdzniece: – Šobrīd lasu *Vinniju Pūku* – man šī grāmata ļoti patīk. Šuju sev un meitai svārkus un arī kleitu, bet vēl esmu iesācēja. Gribētos vairāk fizisko aktivitāšu, bet iznāk maz – cik nu atstāju mašīnu sētā un eju ar kājām.

Ligita Bindare, pensionāre: – Man tikko beidzās dārza darbi, un tos kā parasti nomaina adīšana. Pārsvārā adu pirkstainos cimds, jo dūraiņus nepatīk adīt. Nesu tos uz pensionāru veikaliņu. Un, tā kā man ir suns, katru dienu četras reizes eju ar viņu laukā staigāt, arī vakaros.

Vēsma Šneidere, pensionāre: – Rudens vakari vairāk paiet atpūšoties – lasīšu grāmatas. Vislabāk man patīk autobiogrāfijas, izlasu arī pa kādam *krimiķim*. Vakaros apdaru mājas darbus un paskatos televīziju vai kaut ko datorā. *Gūglē* sameklēju informāciju, kas ienāk prātā. Televīzijā man ir nostalgija pēc vecajām krievu filmām.

Ilze Kļava, mazpulku kustības iedvesmotāja: – Man ļoti veicies – nākamnedēļ lidoju uz Malagu un priecājos, ka atkal varēšu vienu nedēļu pasildīties. Man patīk vakaros arī daudz strādāt, bet sestdienās obligāti eju pirtiņā. Īpaši jauki ir pirts vakari sveču gaismā ar tējas smaržu.

Antra Grīnberga, Lāsmas Reimanes foto

Vecāki iejūtas skolotāju lomā

Ēdoles pamatskolā Skolotāju diena nosvinēta ar vecāku vadītām stundām, radošajām darbnīcām un teātra apmeklējumu.

Šogad svētki bijuši notikumiem bagāti. Diena sākusies ar svinīgu brīdi, ko organizējis 8. klase. Stāsta direktora vietniece izglītībā Ligita Mateviča: „Skolēni bija izveidojuši interesantus aprakstus – pēc tiem un attēliem skolēniem bija jāatmin, kurš skolotājs tas ir. Visus varēja viegli atminēt, jo katrs ar kaut ko ir īpašs. Piemēram, par mani bija jautājums, kurš spēlē akordeonu, un visi uzreiz sauca, ka skolotāja Ligita.”

Pēc svinīgā pasākuma 12 *jaunie skolotāji* – piecas mammas, pieci tēti un divi absolventi – devušies uz stundām. Matemātiku mācījusi ēdolviete Baiba Šteinberga: „Te mācās trīs mani dēli, un es skolas dzīvē esmu ļoti iesaistījusies. Esmu arī no tām *trakajām* mammām, kas ļoti interesējas, kas tur notiek un ko bērni dara. Kad mani uzaicināja, labprāt piekritu, jo arī man tā bija interesanta pieredze. Biju sagatavojuši asprātīgus atjautības uzdevumus, aiznesu vecāteva skaitāmos kauliņus. Bērni tādus nebija redzējuši, viņiem likās interesanti. Secināju, ka būt skolotājam nav viegli fiziski, jo visa

diena jāpavada kustībā. Arī emocionāli nav viegli, jo bērni ir aktīvi. Bet viņi dod atpakaļ labas emocijas.”

L.Mateviča atzina, ka vecāki bijuši ļoti atsaucīgi un mācību stundās bērniem nodevuši arī dzīves prasmes un zināšanas. Savukārt skolotāji tajā laikā pārrunājuši jaunumus, darbnīcās gatavojuši sapņu ķērājus vecākiem kā pateicību par darbu, bet vakarā ar autobusu devušies uz Liepājas teātri.

Antra Grīnberga
Ligita Matevičas arhīva foto

Meklē Alsungai piemērotāko modeli

Ceļā uz viedā ciema statusu Alsungā izveidota darba grupa šīs idejas ieviešanai.

Vairāki uzņēmīgi iedzīvotāji tikušies ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKIC) darbiniekiem, kuri rosina veidot viedos ciemus. Tika pārrunāts, kāda ir Eiropas Savienības kopējā vīzija šajā jomā un kāds būtu labākais variants Alsungai.

Novada domes priekšsēde Daiga Kalniņa stāsta: „Īsti nenonācām pie kopsaucēja, kas ir viedais ciems. Mēs pie tā strādājam jau kopš gada sākuma. Ir sākts veidot e-mācību platformu pieaugušajiem. Tajā tiks ievietoti mācību materiāli, semināru prezentācijas, un cilvēki internetā varēs tos izmantot. Esam bijuši pieredzes apmaiņā citās valstīs, bijuši vairāki semināri par to, kādas būtu formas vietējo sadarbībai, lai veicinātu uzņēmējdarbību. Ir doma ar lauku mājaslapu izvērst, lai arī biedrības tajā dalās ar savu pieredzi. Vietne var kādam noderēt, lai pilnveidotu darbību lauksaimniecībā vai mājražošana.”

Šajā reizē alsundznieki vienojušies, ka LLKIC būs kā mentors. Darba grupā ir cilvēki, kuri jau organizē pasākumus sabiedrības labā. Tā tiksies 30. oktobrī, lai apkopotu idejas, kas Alsungai piemērotākas, un 21. novembrī 18.00 iepazīstinās visus iedzīvotājus.

D.Kalniņa skaidro: viedais ciems ļautu vairāk rasties uzņēmīgiem cilvēkiem, kuri būtu gatavi radīt darbavietas, jo pašvaldība šo procesu nevar ietekmēt tieši. Galvenais būtu atbalstīt iedzīvotāju idejas un veidot tādu vidi, kurā cilvēkiem mainās domāšana – viņi ir gatavi sākt uzņēmējdarbību, rakstīt projektus, lai atrisinātu sev svarīgas problēmas.

Jolanta Hercenberga

Kā atbrīvoties no galvassāpēm?

Jaundibinātā Latvijas Galvassāpju pacientu biedrība Skrundas kultūras namā rīkoja savu pirmo pasākumu – izglītojošu un muzikāli literāru pasākumu *Dzīve bez sāpēm*.

Izglītojošā pasākumā *Dzīve bez sāpēm* Skrundā uzstājās Milleru-Balandīnu ģimene: Dagnija un Raivo. Speciāliste Linda Zvaune (no kreisās) stāstīja par galvassāpju ārstēšanu, bet Latvijas Galvassāpju pacientu biedrības vadītāja Līga Alberliņa iepazīstināja ar savu migrēnas pieredzi un biedrības darbu.

Stāsta biedrības vadītāja Līga Alberliņa: „Mērķis ir uzlabot galvassāpju pacientu ikdienu, mazinot slimības radīto slogu. Gribam dalīties ar savu pieredzi, ar ārstu sagatavoto informāciju un pastāstīt, ka, sanākot kopā aktīviem domubiedriem, ir dibināta pacientu biedrība, kam rūp šo cilvēku dzīves uzlabošana. Sadarbībā ar bibliotēkām pasākums norit 11 pilsētās.”

NAV JĀCIEŠ KLUSĒJOT

Mūziķe un žurnāliste Dagnija Millere-Balandīna uzskata, ka pacientu izglītošana un dalīšanās pieredzē var pozitīvi ietekmēt galvassāpju ārstēšanu. Pasākumā viņa uzstājās kopā ar vīru Raiti un izstāstīja privātu stāstu par dzīvi ar migrēnu. „Iedvesmojoties no romāna *Migrēna. Izlaušanās*, šgada sākumā sāku rīkot domubiedru tikšanās un sarunu vakarus cilvēkiem, kuri cieš no galvassāpēm. Sapratu, ka par to jārunā arvien aktīvāk, arī valstiskā līmenī. Līdz šim pietrūcis pacientu iesaistes, lai sabiedrība tiktu informēta, jo svarīgi padziļināti interesēties un diskutēt. Pārciešot visu klusībā, nodarām sev pāri, turklāt citiem neļaujam uzzināt par šīs problēmas plašumu un nopietnību. Pateicoties Latvijas Galvassāpju pacientu

biedrībai, vēlamies iedrošināt, ka palīdzība ir. Galvenais – būt atvērtiem un iesaistīties kopīgā darbā.” Dagnija citēja minēto romānu par trīsdesmitgadnieci, kura kopš bērnības cieš no hroniskas migrēnas. Viņa ir latviskā izdevuma idejas autore.

ZINOT VAR SEV PALĪDZĒT

Galvassāpju speciāliste Linda Zvaune skaidro: „Šīs sāpes ir visizplatītākā problēma, kas maina cilvēka dzīves kvalitāti, samazinot darbības spējas. Pasaulē Veselības organizācijas ikgadējais pētījums atklāj, ka migrēna ir trešais darba nespējas iemesls. Pasaulē no tās cieš septiņā daļa cilvēku, tāpēc man kā sāpju ārstei svarīgi pacientus un citus izglītot.”

Lekcijā tika apskatīts, kā galvassāpes pazīt, kādu palīdzību var saņemt, kādas ir šo sāpju, arī migrēnas, jaunākās ārstēšanas metodes. Biedrībā aicināti iesaistīties gan pacienti, gan jebkurš, kuram rūp sabiedrības veselība. Biedri saņem izglītojošu literatūru, var piedalīties pasākumos, klausīties speciālistu lekcijas un bez maksas apmeklēt ārstu.

Annas Bivbānes
teksts un foto

Dāmu klubiņam astotā sezona

„Dāmai var būt 16 vai 60 – mums vecums nav svarīgs. Galvenais, lai vēlās darboties,” saka Skrundas dāmu klubiņa vadītāja Inese Ivāne.

Skrundas dāmu klubiņa dalībnieces Anna Sulojeva, Gunita Strode un Baiba Šurma ne tikai uzklājus vadītājas idejas, bet arī pašas ieteica, ko vēlēt pamēģināt.

Kopa nodibināta 2010. gadā, kad Inesi uzrunājis Skrundas dienas centra vadītāja Daina Ābele, ka tādu vajadzētu izveidot. Visapkārt pagastos sieviešu jeb dāmu klubiņi jau bijuši.

Rit astotais gads, pulcējot ap 15 uzņēmīgām sievietēm. „Šīgada jauninājums varētu būt tas, ka esam atraduši draugus Rudbāržos – aktīvo meiteņu apvienību. Kopā varētu kaut ko darīt. Tiekamies mēneša pirmajā pirmdienā. Nāk dalībnieces arī no Raņķiem un Nīkrāces. Pagājušogad divreiz pat bija meitenes no Zirņiem.”

I.Ivāne stāsta, ka sezona tiek sākota ar nodarbību *Kas tavā burciņā*: „Katra dalās ar savu konservēšanas recepti, atneso arī degustējam. Pagājušogad kolektīvs

izdaiļojās ar krāšņām cepurēm un devās burciņu saturu nogaršot Andžēnu stacijā.”

Inese uzsver, ka klubiņš ir iespēja izrauties no mājas. „Esam kopā ar vienādi domājošiem cilvēkiem, varam kaut ko iemācīties, izveidot savām rokām. Mums bija tradīcija, ka trīs gadus Ziemassvētkiem veidojām apsveikumus, dāvinājām kultūras namam, sociālajam dienestam. Meitenes arī sev tādus uztaisīja.”

Idejas Inese meklē internetā, semināros unursos, lai dalībnieces pārsteigtu un priecētu.

Skrundas bibliotēkas vadītāja Gunita Strode apmeklēja klubu no pirmsākumiem. „Inese prasīja, vai vēlami darboties, un lūdza atvēlēt telpas. Teicām, ka visi ir

laipni aicināti, un arī pašas sākām darboties.” Viņa smejas, ka kāds noteikti domā, kāpēc bibliotēkā līdz astoņiem vakarā deg gaisma, bet te darbojas klubiņš.

No jaunās sezonas G.Strode sagaida iespēju uzklāties skaistuma speciālistu vai kādu lektoru.

Arī skrundeniece Ināra Strazdiņa klubiņā ir kopš sākuma un smeļ, ka Inesei nav varējusi atteikt. Piedalās, jo tā ir iespēja iziet no mājas: „Kopā esam darinājušas daudz rokdarbu, cepušas kūkas un piparkūkas. Šogad paredzēts iet uz jauno ugunsdzēsēju depo, un plānu vēl ir daudz!”

Annas Bivbānes teksts un foto

Bankas ēku dome pirks. Par cik?

215 tūkstoši eiro ir summa, ko Kuldīgas novada dome gatava maksāt par SEB bankas agrāko namu Kuldīgā, Dzirnauvu ielā 5, jo tas vajadzīgs muzeja krājumam. Tā deputāti pēc diskusijām izlēma domes sēdē.

Jau iepriekš *Kurzemnieks* rakstījis, ka pašvaldību interesē SIA *Gene Investments* piedāvājums pārdot bijušo bankas ēku. Tajā varētu izvietot Kuldīgas novada muzeja atklāto krājumu, bet tagadējo krājuma ēku Vakara ielā pārbūvēt par 14 dzīvokļiem. Pirmais piedāvājums bija 270 tūkstoši eiro. Dome īpašumam pasūtīja novērtējumu, un aprīlī to sagatavoja sertificēts vērtētājs – uzņēmums *Eiroeksperts*, nosakot, ka tirgus vērtība ir 215 000 eiro.

Domes priekšsēde Inga Bērziņa atzina, ka šī ir summa, ko pārdevējam piedāvās, bet, viņasprāt, pie galējā rezultāta abas puses nonāks pēc pārrunām. Jaunu ēku muzejam par šādu summu uzbūvēt nevar. Deputāts Ēriks Pucens vēlējās zināt, cik vēl jāiegulda ēkas pārbūvē par muzeja krātuvi. Viņš nebija mierā ar provizorisks nosauktajiem 100 tūkstošiem, tādēļ paziņoja, ka balsos pret pārdevējam piesolīto summu, kā arī pieprasīja precīzus aprēķinus. I.Bērziņa iebilda: kamēr ēka pašvaldībai nepieder, neesot pamata iet svešā īpašumā un izdarīt aprēķinus. Ē.Pucens palika pie sava: jāpagaida, kamēr cena vēl tiek samazināta, jo cita potenciālā pircēja nav. Citi deputāti piekrita, ka to var darīt, tomēr kaut kā jāvirzās uz priekšu. Deputāts Ģirts Vēvers uzsvēra: ja ēka pašvaldībai vajadzīga, tad šī cena ir atbilstoša, lai pirktu. Mārtiņš Mednieks rosināja piedāvāt šo skaitli, tad gaidīt pārdevēju atbildi.

Ingunas Spuleniece

VID atbalsts sausuma dēļ

Tā kā ilgstošā sausuma sekas lauksaimniecībā atzītas par valsts mēroga dabas katastrofu, Valsts ieņēmumu dienests (VID) nodokļu maksājumus sadalīs termiņos vai uz laiku atliks tiem, kurus Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKIC) būs atzinis par cietušajiem.

Lai šādu atzinumu saņemtu, lauksaimniekiem, kuru darbība tieši saistīta ar sausuma sekām, jāvērsas LLKIC. Atzinums kopā ar pamatotu iesniegumu par maksājumu sadalīšanu termiņos vai atlikšanu līdz gadam jāiesniedz VID nodokļu pārdu piedziņas pārvaldei. Tos var iesūtīt EDS, sūstīt pa pastu vai iesniegt VID klientu centrā.

Savukārt tie uzņēmumi, kurus ārkārtas apstākļi skāruši pastarpināti, var izmantot likumā paredzēto iespēju nodokļu samaksu sadalīt līdz vienam gadam. Šajā gadījumā ne vēlāk kā 15 dienas pēc maksājuma termiņa VID jāiesniedz motivēts iesniegums.

Attiecībā uz parādiem, par kuru piedziņu VID jau izlēmis, var lūgt pieņemt lēmumu nokavētos maksājumus labprātīgi izpildīt līdz trim gadiem, skaitot no iesnieguma dienas.

Neskaidrību gadījumā var zvanīt pa konsultatīvo tālr. 67120000, doties uz klientu centru vai rakstīt VID mājaslapā sadaļā *Kontakti*.

Jana Sūruma

Kur pārbūvēs elektrotīklu

Akciju sabiedrība *Sadales tīkls* (ST) Kuldīgas novadā nākamgad ieviesīs 16 projektus.

Par to, kas paveikts šogad, plānots nākamajā un aiznākamajā gadā, ST speciālisti stāstīja Kuldīgas un Alsungas pašvaldības pārstāvjiem.

Nākamgad elektrotīkls tiks pārbūvēts Kuldīgā, Snēpeles, Laidu, Padures, Pelču, Ivandes, Ēdoles un Turlavas pagastā. Novadā tiks rekonstruēti 3,4 km vidējā sprieguma 20 kilovoltu elektrolīniju, 18 km zemsprieguma gaisvadu līniju tiks pārveidotas par kabeļu līnijām, paredzēts rekonstruēt vai uzbūvēt sešas transformatoru apakšstacijas.

Savukārt 2020. gadā Kuldīgas un Alsungas novadā plānoti 33 projekti.

IELŪ APGAISMOJUMS – PAŠVALDĪBAI

Šogad Kuldīgas novadā bija paredzēti astoņi objekti vidējā sprieguma tīklā, no tiem divi (Rendā un Kabilē) ir pabeigti. Rendā pie skolas gaisa vadi nomainīti pret ieraktajiem kabeļiem, Kabilē pārbūvēts transformatoru punkts un līnija. Darbi ir dažādi – gaisa vadi tiek nomainīti pret gaisa kabeļiem, tiek atjaunoti un celti

transformatori utt. Alsungas novadā šogad strādāts divos objektos.

Nākamā gada ieceres Kuldīgas novadā ir dažādā attīstības fāzē: vienām vēl top projekts, citām jau notiek būvnieku atlase. ST rietumu attīstības daļas vadītājs Māris Bērziņš skaidroja, ka no ieceres visur ierīkot tikai izolētos tīklus nācies atteikties, jo tas izrādījies pārāk dārgi. Uzņēmuma politika ir tāda, ka vidējā sprieguma līnijās klājās vietās tiek izmantoti parastie gaisa vadi, mežainās vietās – izolētie gaisa vai zemes kabeļi, bet zemsprieguma līnijas tiek būvētas izolētas.

Nākamgad elektrolīniju pārbūve paredzēta Pelču pagasta Ābeles ciemā, un to iedzīvotāji prasa jau gadiem. Taču ielu apgaismojums ST projektos nav ietverts. Korporatīvo klientu apkalpošanas vadītājs Aivars Slišāns uzsvēra, ka apgaismojums ir pašvaldības ziņā. Ja tā pasūta ielu apgaismojuma projektu, tad ST savā projektā izveido laternu balstu pieslēguma vietas.

AR DĀRZKOPĪBAS BIEDRĪBĀM – PROBLĒMAS

Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfridsons jautāja par

elektrības apgādi dārzkopības biedrībā *Kurzemīte* un atgādināja, ka savulaik ST atteicies elektrotīklus pārņemt savā ziņā. Viņš gribēja zināt, vai pie sarunām par pārņemšanu var atgriezties.

ST speciālisti atbildēja, ka pārņemt nolietotus tīklus nav ieinteresēti. Ja biedrība ierosina ST tos pārņemt, tiks vērtēts to stāvoklis. Ja arī uzņēmums piekritīs, biedrībai tie būs jāatjauno par savu naudu. Piemēram, lai ST pārņemtu dārzkopības biedrības tīklus Jelgavā, iedzīvotājiem bija katram pie sava zemes gabala jānodrošina skaitītājs un biedrībai jāierīko gaisa kabelis.

Otrs variants – iedzīvotāji raksta iesniegumus ST, lai kļūtu par klientiem. Ja to izdara visi, tad minimālā maksa no dārziņa par to, lai elektrības apgādi uzlabotu, varētu būt 600–700 eiro. Tas tomēr esot lētāk nekā pirmajā variantā, kad iedzīvotājiem pašiem jāpasūta rekonstrukcijas projekts. M.Bērziņš uzsvēra, ka par reālām izmaksām var sākt runāt tad, kad ir rekonstrukcijas projekts. Tas būtu pirmais solis, bet arī tas nav lēti.

Iveta Grīniņa

Vaino viens otru, liecībās pretrunas

Kurzemnieks turpina atspoguļot Kurzemes rajona tiesā Kuldīgā izmeklējamo lietu par 2009. gadā Ēdolē mājās Ābeļkrogs nogalināto sievieti Zeltu Voicehu un viņas dēlu Hariju Austeru.

Apsūdzība par slepkavību, kas izdarīta atbildību sevišķi pastiprinošos apstākļos, celta pret kādreiz Ēdolē, tagad citā novadā dzīvojošo Nauri Ratnieku un padurnieku Aigaru Jēkabsonu, kurš apsūdzēts arī par šaujamo glabāšanu bez attiecīgas atļaujas. Par šādu slepkavību soda ar mūža ieslodzījumu vai brīvības atņemšanu no 15 līdz 20 gadiem un ar Valsts probācijas dienesta uzraudzību līdz trim gadiem, konfiscējot mantu vai bez tās konfiskācijas.

UZSKATA, KA VAINĪGI ABI

Prokurora Jura Sidera nolasītajā apsūdzībā izskan tas, ka nav šaubu: noziedzīgumu paveikuši abi apsūdzētie, kuri 2009. gada 29. decembrī pēc alkohola lietošanas aizbraukuši uz Ēdoles Ābeļkrogu. N.Ratniekam strīds ar 57 gadus veco māju saimnieku H.Austeru bijis par gumijas laivu, kuru nu jau nogalinātais it kā esot piesavinājis. Tādēļ N.Ratnieks uzskatījis A.Jēkabsonu. Paņēmuši šaujamo, Ēdolē iebraukuši pie vīrieša, kurš lietā ir liecinieks, lai noskaidrotu, kur dzīvo Harijs, un, pieļaujot domu, ka tur ir arī viņa 82 gadus vecā māte Z.Voiceha, ar sarkanu automašīnu Mazda 323 braukuši uz Ābeļkrogu. Apsūdzībā norādīts, ka A.Jēkabsonam bijis nodoms abus nogalināt un uz upuriem šāvis viņš. Pēc tam mirušie ielikti automašīnā – viens uz aizmugurējā sēdekļa, otrs bagāžniekā – un aizvesti uz mežu Padurē. A.Jēkabsona dzīvesvietā paņemtas lāpstas, un mirušie aprakti. 2016. gadā pie viņa policija atrada šaujamo, kas izmantots slepkavībā.

Vainu slepkavībā apsūdzētie neatzīst, bet par šaujamo glabāšanu A.Jēkabsons vainu atzīst.

TUVINIEKI IZMISUMĀ MEKLĒ EKSTRASENSU

Cietusī Zelmas māsa tiesā nepiedalījās. Viņas iepriekšējā liecībā sacīts, ka Ābeļkrogā ieradusies pēc tam, kad kaimiņš piezvanījies, ka pagalmā ir asinis, bet mājās

neviena nav. Sētā redzējusi, ka sniegā slaucītas asiņainas rokas un ir divas lielas asins peļķes.

Māsu viņa pēdējoreiz redzējusi Ziemassvētkos. Neziņā, kur radi palikuši, izsaukuši ekstrasensu Tiltiņu, kurš teicis, ka pēc septiņiem gadiem mežainā apvidū atradīs, bet ne vietējā policija. Māsa esot gājusi bojā, jo nepareizā laikā atradusies nepareizā vietā.

Cietušās meita liecībā sacīja: nākamajā dienā mammai zvanījies kaimiņš, ka Ābeļkrogā, izņemot piesieto suni un istabā mazo suni, neviena nav. Istaba nekurināta, gulta uzklāta, bet gulējies tajā neviens nav. Asinis sētā likot domāt, ka noticis kas nelāgs. Mamma, tur atbraucot, izsaukusi policiju. Raksturojot nogalināto sievieti, šī cietusī sacīja, ka Zelmam bijis trūcīgās statuss, dzīvesvieta – Ventspilī, bet pie dēla reizēm ciemojusies. Hariju sievietē neesot labi pazinusi, bet zinājusi, ka viņš vairākkārt sodīts par zādzībām. Strādājis gadījuma darbus, vasarās lasījis ogas un sēnes. Morālo kompensāciju cietusī neprasiņa, tikai bērnu izdevumu čeku samaksu.

A.Jēkabsona aizstāve Anita Kovaļenko cietušo sīki izprašāja par bērnu čekiem, arī par to, vai

kapakmeņi likti uz svaigas kapu kopas, bet tiesnese Daina Alksne jautājumu noraidīja.

Pēc sēdes cietusī Kurzemniekam sacīja, ka kādu laiku pēc notikušā zvanīts no policijas, ka atrasta mašīna ar traipiem. Vēlāk zvanīts atkārtoti un esot samelots, ka tās nav asinis. To, ka melots, viņa uzskata tādēļ, ka 2016. gadā, kad izmeklēšana jau notika Rīgā, ne vairs Kuldīgā, viņa uzzinājusi, ka toreizējā ekspertīze noteikusi: tās bijušas asinis. Cietusī arī bija nesaprašanā, kādēļ tik smagā noziegumā apsūdzētie ir brīvībā.

Liecinieks par viesu līdzpaņemto ieroci izmeklētājiem nav stāstījis. Lai arī atbraukušie interesējušies par Harija dzīvesvietu, neesot to saistījis ar vīrieša un viņa mātes pazušanu.

NEPATEICA PAR IEROCI

Viens no lieciniekiem stāstīja, ka nogalināšanas dienā abi apsūdzētie pie viņa iebraukuši, sēdējuši koridorā, 15 minūtes runājušies. Prasījuši, kur dzīvo H.Austers, un viņš pateicis. Ar nogalināto bijušas neitrālas attiecības – iepriekšējā vasarā H.Austers pie viņa dzīvojis un palīdzējis darbos. Atbraucēji runājuši par laivu, ko H.Austers esot paņēmis. A.Jēkabsons viņam parādījis revolveri, un tad abi aizbraukuši.

Tika nolasīta šī liecinieka liecība nākamajā dienā pēc traģēdijas, kurā viņš izmeklētājiem nav sacī-

jis, ka atbraukušajiem bija ieroci. Jautāts, vai par šīm detaļām neieņāca prātā pastāstīt toreiz, vīrietis atbildēja, ka ne, jo tieši par ieroci neesot jautāts. Viņš abu viesošanās neesot saistījis ar H.Austera un mātes pazušanu, tādēļ neesot iedomājies to pastāstīt.

MAŠĪNU ŠAGRIEŽ METĀLLŪŽŅOS

Liecinieks, kurš Īvandē uzpircis metāllūžņus, stāstīja, ka neapsūdzētie, bet cits vīrietis atvedis sarkanu automašīnu Mazda 323. Nākamajā dienā policijas darbinieki mašīnu aizveduši uz ekspertīzi. Vairāk nekā pēc gada tā atvesta atpakaļ, un viņš to sagriezis metāllūžņos, bet iekšpusi sadedzinājis.

Eksperts Aldis Sūnāklis videokonferencē liecināja, ka 2016. gada jūlijā bijis klāt pie liķu atrakšanas. Meklējot mirstīgās atliekas, esot lietots metāla detektors, no liķa izņemts lodei līdzīgs metālisks priekšmets, ko citi eksperti identificējuši kā lodi.

Laivu, kuru N.Ratnieks braucis Harijam atprasīt, viņš it kā esot dabūjis no liecinieka, kurš tagad atrodas Valmieras cietumā. Bet tur ieslodzītais videokonferencē apgalvoja, ka laivas viņam nekad nav bijis un N.Ratniekam viņš tādu nav devis.

DZĒRUMĀ ESOT AGRESĪVS

Lieciniece, kura strādājusi Ēdolē benzīntankā, sacīja, ka todien N.Ratnieks pie viņas vairākkārt

Neziņā, kur radi palikuši, tuvinieki izsaukuši ekstrasensu Tiltiņu, kurš teicis, ka pēc septiņiem gadiem mežainā apvidū atradīs, bet ne vietējā policija. Zelma esot gājusi bojā, jo nepareizā laikā atradusies nepareizā vietā.

pircis alu, bet nekā aizdomīga neesot bijis – neesot izskatījis piedzēries. Citā liecībā teikts, ka N.Ratnieks būtu labs cilvēks, ja nedzertu. Labas attiecības viņiem neesot, jo nepatīk apsūdzētā dzīvesveids un attieksme pret ģimeni. Alkohola iespaidā viņš esot agresīvs un nekontrolējams, viņam patīkot lielities. Vēl kāds liecināja: 2015. gadā A.Jēkabsons palielījis, ka mežā atradīs ieroci, un parādījis, ka tas ir viņa šķūnī.

DZĪVESBIEDRE LIECINA PAR ALIBI

A.Jēkabsona dzīvesbiedre liecināja, ka viņa todien, iespējams, ap 22.00, atbraukusi mājās un vīrs jau tur bijis. Vai nu neesot dzēris nemaz, vai mazliet, taču piedzēries nav bijis. Gulējuši, kad ap pusnakti kāds klauvējis pie durvīm. Viņa dusmojusies, ka naktī kāds traucē, un vīrs aizgājis parunāt. Pastāstījis, ka atbraucis N.Ratnieks, prasījis lāpstu, jo nevarot uzbraukt kalnā. Nākamajā dienā viņai bijusi brīvdiena, mājās cepusi pīrāgus vai darījusi ko citu. Abi ar vīru konstatējuši, ka lāpsta nav atnesta atpakaļ.

Tiesnese jautāja, vai sievai ir maiņu darba laiks vai viņa strādā birojā. 30. decembris togad bijusi trešdiena un nebija brīvdiena tiem, kuri strādā parasto darba laiku. Sieviete atbildēja, ka maiņu darba viņai nav. Kādēļ toreiz bijusi brīvdiena, neatcerējās. 2016. gadā uzzinājusi, ka vīrs šajā lietā apsūdzēts.

Pēc tiesas sēdes abi apsūdzētie Kurzemniekam skaidro, ka nav vainīgi, jo noziegumu esot izdarījis otrs.

Nelaimju cēlonis ir alkohols

Nauris Ratnieks stāsta: „Es tur klāt nebiju, es to Hari nepazinu, ar viņu kopā nekad neesmu dzēris. Par kādām laivām tiesā runā, vispār nesaprotu. Man laiva nekad nav bijusi.”

Tovakar notikušo apsūdzētais interpretē šādi: „Viņš (Aigars – aut.) mani dzert nekad nebija saucis. Todien piezvanīja, dzērām, braukājām. Īsti nezinu, kur. Viņš nedzēra – deva man. Teica, ka rums negaršo, ka negribot liet ārā – lai es izdzerot. Es kā alkoholiķis to izdzēru. Tad viņš visiem zvanījās par kaut kādiem parādiem. Es braucu ar mašīnu, visu laiku braukāju apkārt dzerdams. Bijām tajās mājās iebraukuši, bet es biju galīgi piedzēries un gulēju mašīnā. Sākumā likās, ka viņu sagaida ar šampaniešiem, jo dzirdēju tādu blīkšķus. Pēc tam jau sapratu, kad redzēju ziņās Degpunktā.

Jā, tagad man mūža ieslodzījums draud par to, kur neesmu bijis klāt. Iedomājieties, vai tā var būt, ka es, galīgi pārdzēries, par kaut kādu nezināmu laivu uzskūdu, lai viņš nošauj divus cilvēkus! Man ir liela ģimene, mazi bērni. Par kādu uzskūšanu var būt

runa? Tā jau jebkuram var pateikt, ka tu viņu pazini, kopā dzēri un uzskūdīji. Es jau pats to lietu atklāju (policijai – aut.). Neviens mani nepiespieda un ciet mani nepaņēma.”

Vīrietis atzina, ka gribējies no mašīnas atbrīvoties, jo zinājis, ka tajā vesti mirušie, un nav gribējies tādā vadīt ģimeni. Uz policiju tad neesot gājis, jo baidījies, ka var nogalināt arī viņu. Arī katrs brauciens uz tiesu esot risks, jo viņš saprotot: ja viņa nebūtu, otrs visu vainu varētu novelt uz viņu.

N.Ratnieks apgalvo, ka vairāk nekā divus gadus vairs nedzērot. Kāpēc abi atbrīvoti no apcietinājuma, kamēr lietā nav sprieduma, viņš nezina.

Jautāts, ko mainītu, ja varētu desmit gadus patīt atpakaļ, N.Ratnieks nosaka: visu viņa nelaimju pamatā ir alkohols. Bijis šausmīgs alkoholiķis: diendienā dzēris, braucis ar mašīnu, divreiz bijis ieslodzījumā par to un vienreiz jaunībā par zādzībām. Par tagadējo nodarbošanos viņš atbild, ka agrāk tikai dzēris, bet nu esot mākslinieks – strādājis ar smalku grafiku.

N.Ratnieks:

„Bijām tajās mājās iebraukuši, bet es biju galīgi piedzēries un gulēju mašīnā. Sākumā likās, ka viņu sagaida ar šampaniešiem, jo dzirdēju tādu blīkšķus.”

A.Jēkabsons:

„Nauris man izvilka ārā pistoli. Es to biju atņēmis citam cilvēkam, kurš bija atbraucis pie manis un gribēja šaut bukus. Es teicu, ka nekāda šaudišanās nebūs.”

Zinājis, bet klusējis

Aigars Jēkabsons pret sevi celto apsūdzību komentē tā: „Es esmu šokēts. Konfrontācijā viņš (Nauris – aut.) atzīstas, ka to izdarījis, tad pasaka, ka baidījies no manis, kaut gan es viņu ne redzu, ne gribu redzēt.”

Tā vakara notikumus interpretē šādi: „Man likās, ka tā māja, kurā kopā iebraucām, nemaz nav Ābeļkrogs. Es nebiju dzēris, bet to apkārtni nezināju, tādēļ neatpazinu. Viņš tova kar atbrauca pie manis. Braucām uz Ēdoli pēc alus. Atpakaļ braucot, piebraucām pie (viena no lieciniekiem – aut.). Viņš Naurim uzkrita virsū par to, ka viņš viņu apkrāpis. Man bija kauns, ka es ar tādu kopā esmu iebraucis pie cilvēkiem. Pasēdējām tur pusstundu vai ilgāk, maza meitenīte iznesa paplāti ar maizītēm. Nauris man izvilka ārā pistoli. Es to biju atņēmis citam cilvēkam, kurš bija atbraucis pie manis un gribēja šaut bukus. Es teicu, ka nekāda šaudišanās nebūs.”

Jolanta Hercenberga

Brīvprātīgais darbs Bulgārijā

Skrundeniece **LELDE SILENIECE** Latvijas Lauksaimniecības universitātē mācās par meža inženieri un otro gadu iesaistās brīvprātīgajā darbā. Šogad nepilnus divus mēnešus viņa pavadīja Bulgārijā.

Brīvprātīgās darbā bija izvēle starp Bulgāriju, Gruziju un Horvātiju. „Pagājušogad piedalījos projektā Horvātijā. Izdomāju, ka šogad atkal gribu iegūt pieredzi. Pieteicos un Bulgārijā pavadīju sešas nedēļas no jūlija līdz septembrim.” Latvijas organizācija *Radi vidi pats*, ko Lelde sameklēja vietnē *Facebook*, īsteno projektus jauniešiem vides izglītībā un sabiedriskajā jomā. Ikviens var atrast sev atbilstošu un iesaistīties kā brīvprātīgais.

GRIBAS ATKĀRTOT

„Uzzinot, ka vasarā esmu projektā apstiprināta, ģimene bija priecīga, jo pagājušogad, kad uz astoņām nedēļām devos uz Horvātiju, manējie redzēja, ka man tas patīk, un teica, ka iespējas vajag izmantot, kamēr var,” atzīst Lelde.

Horvātijā galvenā tēma bijusi permakultūra – dzīve un saimniekošana saskaņā ar dabu: „Visi produkti tiek audzēti pašu spēkiem, jābūt videi draudzīgam, no dabas nevajag ņemt vairāk, nekā vajag, jāveido komposts.”

Bulgārijā, Meščicas ciematā, uzdevums bijis upes krastus atīrīt no atkritumiem un izzāgēt zarus, lai cilvēki var pastaigāties, kā arī iesaistīt ciematiņa bērnus, stāstot par vides atjaunošanu. „Bijām desmit brīvprātīgie no četrām valstīm: trīs meitenes no Latvijas, trīs serbi, divi spāņi un divi itāļi.” Par šo zemi Lelde neko daudz nav zinājusi. Tā kā viena nedēļa iedota brīva, kopā izbraukājuši valsti, apskatījuši, kā vietējie dzīvo, nogaršojuši ēdienus, dziedājuši un dejujuši: „Aizbraucām uz jūru Bulgārijas otrā galā, bijām arī Serbijā.”

KULTŪRAS ATŠĶIRĪBAS

Lelde stāsta, ka brīvprātīgie sadalīti pa divām mājām, kur uz šo laiku apmeties. „Es dzīvoju kopā ar itāļu puisi un meiteni, serbu un spāņu puisi. Pārliecinājos par kultūras atšķirībām. Izcēlās spāņi, jo viņiem visu laiku ir siesta, kas nozīmē atpūtu. Mums bija noteikts laiks, kad jāierodas, bet viņi parasti kavēja, jo spāņiem tas skaitās pieņemami. Sazinājāmies angļiski. Gāja dažādi, bet pārsvarā jaunieši runā ļoti labi, izņemot spāņus. Tiem gāja grūtāk, bet viņus tas netraucēja.”

Leldi izbrīnījusi arī pašu bulgāru kultūra: „Ja tur nomirst cilvēks, tad viņa bildi pieliek pie ziņojumu dēļa un mājas vērtīņiem. Tas bija šoks: skaties apkārt, un visur mirušu cilvēku bildes! Bet tur tas ir normāli. Vēl pieraksta datumu, kad cilvēks nomiris. Piemēram, tas noticis pirms 30 gadiem. Katru gadu nomaina to, cik gadu pagājuši. Otrajā mājā, kurā brīvprātīgie dzīvoja, uz žoga bija gandrīz

visa ciemata iedzīvotāju bildes.”

Bijuši brīži, ka Lelde vēlējusies atgriezties mājās, tomēr pārvarējusi tos. „Grūtības sagādāja ikdienišķas lietas. Piemēram, dzīvojām pie onkulīša, kurš angļu valodu nemācēja. Ja mums vajadzēja ko pajautāt, darījām to zīmju valodā vai izmantojām *Google* tulkotāju un rādījām, ko gribam. Onkulītis ar mums runāja bulgāriski, lai gan zināja, ka neko nesaprotam. Labi bija tas, ka bulgāru ir līdzīga krievu valodai, tad dažus vārdus varēja saprast.”

CEĻJUMI UN PIEDZĪVOJUMI

„Es ieteiktu brīvprātīgajā darbā doties, jo tā ir lieliska iespēja ceļot, turklāt viss ir samaksāts: ceļš, ēšana, dzīvošana. Ir gan ēšanas nauda, gan tēriņa nauda, tā nav liela, bet pilnībā pietiek. Galvenais ir sevi pārvarēt un nebaidīties. Pagājušogad, kad braucu pirmoreiz, likās: „Ak, Dievs, kur es viena braucu? Varbūt tas ir viltus projekts?” Īstenībā viss ir sakārtots: aizbraucu, tur mani sagaida un aizved tālāk. Latviešu organizācija pirms tam sagatavo, pastāstot, ko darīšu, kur būšu, ko ņemt līdzi.

Projekta laikā arī sagatavojām prezentāciju par Latviju. Bija atsevišķs vakars, kad pēc bulgāru pieprasījuma taisījām auksto zupu, jo viņi bija dzirdējuši, ka tāda ir, un gribēja nogaršot. Gatavojām arī debesmannu, par ko viņi bija pārsteigti.” Bulgāru virtuve esot līdzīga latviešu ēdieniem. „Bet interesanta bija nātru zupa, kas garšoja pēc dārzenu zupas. Tur ļoti izplatīta ir banīca – sāļais kliņģeris no rauga mīklas, kurā ietīts siers.”

Lelde brīvprātīgajā darbā vairs nevar doties, jo tāda iespēja dota divreiz. Taču abos projektos viņa satikusi brīnišķīgus cilvēkus, no kuriem var iedvesmoties: „Ar viņiem kopā var doties neaizmirstamos piedzīvojumos, smieties līdz asarām, strādāt, mācīties un vienkārši priecāties par dzīvi. Tas ir arī viens no iemesliem, kāpēc es citiem ieteiktu braukt.

Nevajag sabīties, ka brīvprātīgajā darbā būs smagi jāstrādā. Latviešu cilvēkiem liekas, ka tur nav, ko darīt.

Brīvprātīgā Lelde Sileniece no Skrundas bijusi arī Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā.

Bulgārijā ar citām latviešu meitenēm: (tuvplānā) Sindija Vītola no Rīgas, Lelde no Skrundas un Tīna Škapare no Aizputes. Viņas nofotografējušas pie Meščicas ciemata zīmes, lai tad dotos apskatīt saulespuķes.

Projektu ir daudz, un ikviens var atrast piemērotāko. Ja ir kāda valsts, uz kuru gribas aizbraukt, tad projektus var meklēt tur un par brīvu apskatīt savu sapņu zemi. Nevajag nobīties, bet gan braukt un šādas iespējas izmantot!”

Nākamgad viņa ar Bulgārijas projekta dalībniekiem tiksies Spānijā.

Musakas recepte

Sastāvdaļas: tomāti, kartupeļi, maltā gaļa, sīpoli, sāls, pipari, olas, piens.

Pagatavošana: uz pannas zeltainus apcep sīpolus, pieliek malto gaļu, visu apcep. Liek smalki sagrieztus tomātus un sautē. Šo masu liek cepamajā pannā kopā ar kubiciņos sagrieztiem kartupeļiem, ielej pusglāzi ūdens, lai viss sautējas, kamēr kartupeļi mīksti vai gandrīz gatavi. Tad pāri uzlej olu, kas sakulta ar pienu. Visu atkal liek cepeškrāsnī, kamēr izcepas.

Saulespuķes ir pirmais, ko Lelde pamanījusi Bulgārijas ceļmalās, tāpēc pirmajā nedēļā nogāja četrus kilometrus, lai redzētu milzīgos laukus.

KO VĒRTĪGU SNIEDZ DABA

Rudenī, kad līdz ar lapkriti nez no kurienes uzrodas arī vīrusi, labs veids, kā stiprināt veselību, ir lietot vitamīniem un minerālvielām bagātas dabas veltes. Hercoga Jēkaba gadatirgū Kuldīgā satīktie dabas produktu tirgotāji norāda: kas katram der, to vislabāk parādot paša organisms. Tas, kas negaršo, visticamāk, šim cilvēkam nav vajadzīgs, bet tas, kas īpaši kārojas, esot derīgs.

„Varavīksni, sauli un debesis atstāsim”

Padurniece Vija Āķīte rāda zemestauku uzlējumu, kas jālieto pa tējkarotei dienā, lai stiprinātu imūnsistēmu un problēmu gadījumā veselību uzlabotu.

Mūsu mežos salasāmā Islandes ķērpja tēja labi noder pret klepu. Tā ir ļoti rūgta, bet, savārita pienā, nevis ūdenī, garšojot labi.

C vitamīniem bagātais mežrozīšu sīrups.

„Dzīvojam mežā. Pavērojam, kas apkārtnē atrodams, un izmantojam to sīrupā. Draugi smejas, ka drīz visu dabu saliksīm burciņā, bet es atbildu, ka varavīksni, sauli un debesis atstāsim – lai neuztraucas. Tikai pārējo saliksīm,” smeļ padurniece Vija Āķīte.

Viņa piedāvā liepziedu un citronu, plūškoka zie-

du, nomierinošo vīgriežu, piparmētru un citu augu sīrupu. Dabīgu produktu lietošana ģimenē esot dzīvesveids – citādi nemaz nevarot iedomāties: „Sākumā priežu čiekurus vārīju pašiem, lai nav jācīnās ar klepu, bet nu jau tas aizgājis plašāk un arī citi no manis pērk,” stāsta Vija. „To lieto tāpat kā aptiekā pirktu sīrupu, bet te nu patiešām viss

ir dabīgs. Es uzskatu, ka pārdozēt to nav iespējams. Tā kā man patīk visu ko pamēģināt, piedāvājumā ir dažādi čiekuri. Paši mājās sīrupus piejaucam ūdenim, lai garšīgāks dzēriens. Vēl taisu zemestauku uzlējumu – arī tas labi stiprina imūnsistēmu. Lietojam dažādas tējas. Man ir 11 šķirņu piparmētras.”

Paņem spēku no priedes!

Priežu čiekuru ievārījumu, uzlējumu, sīrupu, konfektes, sukādes, ziedputekšņus un čiekurus sīrupā piedāvāja mājražotāja Inese Olštrema no Jaunolaines.

Viņas ģimenē produkcija no priedes tiek gatavota gadus desmit, bet piekto gadu piedāvāta tirdziņos un ir ienākumu avots. „Sīrupu sāku taisīt, jo slimoja pašas bērns. Tas ir ļoti efektīvs – redzēju, kā palīdz, uzlabo imūnsistēmu. Nu recepte ir pārbaudīta, un varu par savu pieredzi droši stāstīt,” saka I.Olštrema.

Visi šie produkti esot viegli pagatavojami mājās, jo receptes ir internetā, bet tas prasa daudz laika un darba. I.Olštrema stāsta, ka priežu čiekuri jāvēc, kamēr tie vēl mīksti un sveķaini, tas ir, līdz vasaras vidum: „Es vācu jūras

piekrastē, jo tur tie sveķaināki. Vākšanas brīdis ļoti jāuzmana, jo laika apstākļi katru gadu atšķiras. Ziedputekšņu vākšanai der trīs četras dienas. Savācu ziedu, no kūlīšiem izpurina putekšņus un izzāvēju.

Priežu produktus cilvēki labi pērk, jo tie ir dabīgi un vitamīniem bagāti. Visiem ir antibakteriāla iedarbība, tie uzlabo imūnsistēmu. Bērniem garšo marmelādei līdzīgās konfektītes, kas labi aizsargā kaklu. Uzlējums ir 40 grādu alkohols, ko pieaugušie var lietot gan iekšķīgi, gan ārīgi. Kad sāku tirgot, cilvēki daudz garšoja, izjautāja par iedarbību, bet tagad pērk bez degustēšanas, jo par iedarbību ir jau pārliecinājušies.”

Inese Olštrema no Jaunolaines rāda: čiekuri sīrupā ir tik mīksti, ka tos var uzdurot uz kociņa.

Melnā bērzu piepe

Par čagu jeb piepi, kas visbiežāk izaug uz bērza, bet reizēm uz citu koku stumbra, stāsta Stasis Rūdis no Liepājas.

Uzlējums no melnās bērzu piepes.

„Gatavojam uzlējumu, no piepes pulveri un smēres. Tie ir klīniski laboratoriski pārbaudīti produkti, tādēļ var lietot dažādās saslimšanās un arī profilaktiski, jo stiprina imūnsistēmu,” stāsta S.Rūdis. „Sēni vislabāk vākt rudenī un ziemā. Mājās katrs pats var pagatavot pulveri, ko liek pie medus vai ēdieniem, lai stiprinātu organismu.”

Dažādi sīrupi

Viršu ziedu, pelašķu, egļu skuju un čiekuru sīrupu tirgū piedāvāja kabilniece Iveta Tauriņa.

„Egļu sīrups ir pret klepu, tas palīdz saglabāt bronhu veselību, ir labs elpceļiem. Iedarbība līdzīga kā priežu čiekuru sīrupam, bet šis ir stiprāks, tādēļ jālieto mazākās devās. Labums tāds, ka šos čiekurus var vākt jebkurā gadalaikā. Viršu ziedu sīrupu vāra augustā un septembrī. Uzķarsē ūdenī un uzlej viršiem, bet pēc diennakts vāra sīrupu, kas arī ir labs elpceļiem. Pelašķu sīrups derēs gan pret klepu, gan sieviešu veselībai.”

Vitamīni smiltsērķškos

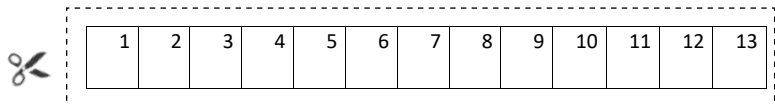
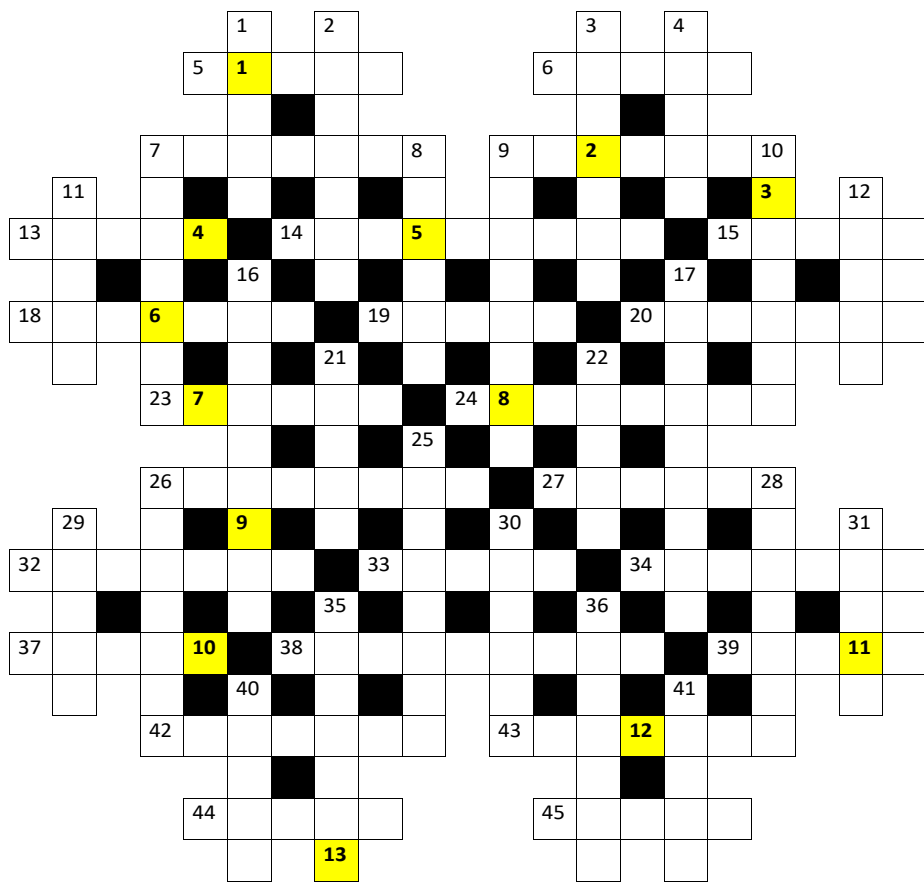

„Ļoti plašu spektru ūdenī un eļļā šķīstošu vitamīnu daba ielikusi smiltsērķšķī,” stāsta Rumbas pagasta Maņģenē dzīvojošais Kārlis Blūms, kurš šo kultūru audzē jau 30 gadus.

Labvēlīgā ietekme uz veselību neesot apšaubāma, jo ogas satur A, B, C, arī ļoti daudz E vitamīnu, kas veicina šūnu atjaunošanos. Vienīgais veids, kā ogas ziemai saglabāt nepārstrādātas, ir tās sasaldēt: „Bet, kā zināms, steidzīgajā laikmetā daudziem nav laika. Tad derēs arī vieglākais un ērtākais variants – padzerties sulu. Pārdozēt nevar. Pirmkārt, cilvēkam ogas negaršos, ja tās nav vajadzīgas, otrkārt, vienīgais iespējamais blakusefekts ir viegla caureja.” Šo ogu patērīņš katru gadu palielinoties, secina Kārlis.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsonē.
Risinājumu gaidām līdz 17. oktobrim.

Horizontāli: 5. Ēdināt. 6. Procesa pastāvēšanas ilgums. 7. Valsts Eiropā. 9. No brētliņām eļļā gatavoti konservi. 13. Liela apaļa karote smelšanai. 14. Divkupru karmielis. 15. Rožu dzimtas augļu koks. 18. Ar skrūvi savēlckamas stīpas – viduslaiku spīdzināšanas ieroci. 19. Nācija Lielbritānijā. 20. Upes ielejas posms, ko veidojusi ledāja kušanas ūdeņu erozīvā darbība. 23. Lielās saimēs dzīvojošs plēvspārņu kukainis. 24. Normāla sirdsdarbības ritma traucējumi. 26. Vienmērīgs. 27. Biedēt. 32. Mazi divspārņu kārtas kukaiņi ar dzeļošu smeceri, kas pārnēsā drudža ierosinātājus. 33. Parasti vienšūnas veidojums, no kura veidojas bezziedu augi. 34. Lasīt dzeju, skaidri izceļot pantmēru. 37. Apsaukt, nobārt. 38. Trīsstūrainā, viegla audekla bura, ko uzvelk, kad jahtai ir labs ceļš. 39. Vakarlēpis – kukaiņēdājs ceļotājs naktsputns pelēki raibā krāsā. 42. Atļaut, piešķirt. 43. Smalka, mīksta, krāsota

kazāda vai aunāda. 44. Auss iekaisums. 45. Jauka, izskatīga.

Vertikāli: 1. Sieviešu žurnāls Latvijā. 2. Graizes zarnās. 3. Cienījama precēta sieviete senajiem romiešiem, ģimenes māte. 4. Smalks, ass graudzāļu plēksnes veidojums. 7. Šķidr, kosmētisks preparāts. 8. Sens, senlaicīgs. 9. Vagaru palīgi feodālajā Latvijā. 10. Senajiem grieķiem, romiešiem – pareģe. 11. Saiņi. 12. Plēsīgs vanagu dzimtas putns. 16. Iznākums. 17. Izdevumi, kas iznāk noteiktos termiņos. 21. Vīrieša vārds jūnijā. 22. Veiklas, naskas. 25. Rādīt kādu priekšmetu muzejā vai izstādē. 26. Pasākumi, kuru nolūks ir padarīt kaut ko plaši pazīstamu, radīt interesi par kaut ko. 28. Divvietīgs velosipēds, ko darbina divi ritenbraucēji. 29. Ārīšķīgs svinīgums, greznums. 30. Liels braucamais ceļš. 31. Egļu mežs vai egļu un lapu koku mežs. 35. Koša, izteiksmīga. 36. Priekšmeta vai sejas sānskats. 40. Ievērojamas, augstas personas pavadoņi. 41. Likteņlēmēja dievība senlatviešu mitoloģijā.

Pareizā atbilde: SAULSARDZENES (lapiņu sēnes ar zvīņainu cepurīti un pagaru kātiņu, ap kuru atrodas gredzenī).

ATBILDES. Horizontāli: 3. Ķeipene. 9. Juris. 10. Sutka. 11. Sviests. 12. Alnis. 14. Atila. 15. Studēt. 16. Ūpis. 21. Altamira. 23. Piebalga. 24. Āpses. 25. Lotoss. 27. Agrums. 28. Kāzas. 30. Ļirbināt. 31. Spiedīgi. 34. Atis. 35. Klaiņi. 39. Monde. 40. Silva. 41. Sufikss. 42. Odetā. 43. Skate. 44. Sekstas. **Vertikāli:** 1. Aukla. 2. Piķis. 4. Ekvadora. 5. Piesta. 6. Notrūcis. 7. Pulsts. 8. Skola. 13. St. 14. Aizbēg. 17. Katliņš. 18. Stators. 19. Klausīt. 20. Sausais. 22. Apmāt. 23. Pekas. 26. Stinte. 28. Kārstuve. 29. Sprausla. 32. Skaits. 33. Kordē. 34. Adata. 36. PS. 37. Sitka. 38. Kvota.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē.

VALODNIEKS

Konkursā tiek publicēti dažādi izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī kādu piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems mazu balviņu.

Ko nozīmē frāze Augeja staliņi?

Atbildes līdz 17. oktobra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: izteiciens *In aere aedificare* (*būvēt gaisā*) pirmo reizi izskanējis Svētā Augustīna sprediķī. „Celt gaisa pilis nozīmē lolot nepiepildāmus nodomus, sapņot par ko nerealizējamu vai grūti īstenojamu, fantazēt,” savā atbildē raksta Ingars Neimanis. Viņš min arī piemēru – fragmentu no Teodora Lejas-Krūmiņa darba *Mazās ostas stāsti*: „Vakaros, pavadījis Ellu gabaliņu uz mājas pusi, Teips jau sāka celt diezin kādas gaisa pilis.” Vai arī Raiņa tekstā: „Kad es ceļu gaisa pilis, / Palīdz mani ienaidnieki: / Vienā mirklī uzpūš man/ Gaisa villas Itālijā.”

MANS VAĻASPRIEKŠ

Valodas paplašina pasauli

Kuldīdznieces Vikijas Porietes aizraušanās un nu jau arī profesija ir valodas. 25 gadu vecumā viņa brīvi runā angļu, krievu un spāņu valodā, bet pamatzināšanas ir arī vācu un zviedru valodā.

Vikija Poriete ceļojumā Vācijā.

VIKIJAS IETEIKUMI

- Lai apgūtu jaunu valodu, vajadzīga spēcīga motivācija.
- Der izvēlēties tādu valodu, kas interesē, kaut ko dod, bagātina, lai var aizbraukt uz konkrētu valsti vai skatīties seriālu oriģinālvalodā.
- Nevajadzētu sākt ar grāmatām un gramatiku. Vislabāk ir apmeklēt kursus, bet sākt tāpat kā bērniem – ar elementārām frāzēm. Reizēm noteiktai valodai piesaista kāds divains vārds. Piemēram, zviedriski draugs ir *kompis*.
- Vienas receptes, kā vārdus atcerēties, nav. Dzirdēts, ka diezgan labi darbojas metode – pa visu māju izlīmētas līmlapiņas ar vārdiem. Vikijai palīdz grāmatas un filmas svešvalodā.

Vikija valodas kursos Spānijā, Valladolīdā, kopā ar biedrenēm. „Viena meitene bija no Āfrikas, otra – no Āzijas, es – no vienojošās Eiropas,” viņa smejas.

„Apgūstot valodas, paveras pavisam cita pasaule, mainās domāšana, tiek iepazītas citas kultūras, daudz kas tiek uztverts plašāk. Esmu pārliecināta – jādara tas, kas padodas un patīk. Tad profesija būs sirdsdarbs.”

PALIKUSI UN IR APMIERINĀTA

Ventspils augstskolā Vikija ieguvusi tulkotājas specialitāti un atzīst, ka bijuši piedāvājumi strādāt ārzemēs. Zināšanas tur pavērtu plašas iespējas, bet viņa izvēlējusies palikt dzimtajā pilsētā un ar to ir apmierināta. Lielākoties viņa tulko no angļu valodas uz latviešu un otrādi, ir ārštata darbiniece tulkošanas birojā un var strādāt mājās, izvēloties sev ērtāko laiku.

V.Poriete atceras pirmo saskari ar svešvalodu: „Kad gāju bērnudārzā, tētis mācījās angļu valodu. Man bija uzslēgts multiplikācijas filmu kanāls šajā valodā, un skolā ar to grūtību nebija, tāpēc paņēmu arī pārējās, kas bija programmā: krievu kā obligāto, vācu kā papildu svešvalodu. Tā iepatikās. Kāds augstskolas pasniedzējs teica, ka līdz 30 gadiem svešvalodām jāieliek pamati, jo pēc tam būs grūti. Vācu valodai man ir tikai pamati, kurus kādreiz varētu attīstīt. Augstskolā bija iespēja pamācīties zviedru valodu. Divus gadus mācījos, bet neuzskatu, ka varu tajā runāt.”

AKTUALITĀTE – SPĀŅU VALODA

Šobrīd Vikija apgūst spāņu valodu, ko nolēmusi pievienot darba valodām. „Bija laiks, kad mēģināju to apgūt pašmācībā,

bet tagad ir laba iespēja Kuldīgā apmeklēt spāņu valodas kursus. Savas metodes apguvei man nav. Mani tas interesē, tāpēc skatos filmas, lasu grāmatas šajā valodā. Cenšos fokusēties gan uz gramatiku, gan rakstību un izrunu. Lai varētu profesionāli tulkot, gramatika vajadzīga. Valodu līdz galam nekad nevar iemācīties, jo tā ir mainīga: nāk jauni vārdi, atkrīt vecvārdi. Nācies tulkot tekstu lielākoties no vecvārdiem. Es vēl domāju: „Kam kaut kas tāds var būt vajadzīgs?” Bet, kad sāku meklēt vārdus, tas bija tik aizraujoši! Tad sapratu, kāpēc mācījos un šai darbā esmu. Tas ir citādi nekā parasts, tehnisks teksts, kurā nav nekā interesanta.”

BŪS VĒL KĀDA

Pēc pasniedzēja ieteikuma Vikija gribētu ielikt pamatus vēl kādai valodai: „Tad man būtu vācu, zviedru un vēl kāda, kuras varētu būvēt tālāk. Jo vairāk valodu zinu, var vieglāk tās sasaistīt ar citu valodu vārdiem. Ļoti interesanti būtu apgūt kādu Āzijas valodu, bet tās ir ļoti atšķirīgas.”

No šīm zināšanām izriet otra aizraušanās – ceļojumi. „Ļoti patīkami, ka ārzemēs ar cilvēkiem varu viegli sazināties. Esmu izbrazkājusī lielu daļu Eiropas: Šveici, Austriju, Angliju, Spāniju un citas zemes. Gribētos redzēt atsevišķus objektus, jo senā arhitektūra ir vēl viens vaļaspriekš.”

Iveta Grīniņa
Vikijas Porietes arhīva foto

Iesaistās dažādi

„Nīkrācē septembris bijis piepildīts ar darbiem un notikumiem – tik krāsains kā šis rudens,” stāsta pakalpojumu pārvaldes vadītāja Iļona Rītiņa.

Pagastā apļautas kapsētas un zaļā zona. „Stiprās vēja brāzmas nodarīja nelielus postījumus – bija nogāzti pāris koku. Iedzīvotājiem divarpus stundas tika pārtraukta elektrības piegāde.”

AKTĪVA KULTŪRAS UN SPORTA DZĪVE

Dzejas dienās sadarbībā ar bibliotēku un pamatskolu bija iespēja klausīties dzejniekus Hariju un Mārīti Krūzes. Snēpeles amatiererteātris priecēja ar jautru spēli, rādot Elizabetes Haferes lugu *Kartupeļu talka*.

Skolēni, vecāki un skolotāji piedalījušies Vides izglītības fonda akcijā *Piekrastes tūrade*, Jūrkalnes krastu atbrīvojot no atkritumiem un jūras sanesumiem.

Latvijas Olimpiskās komitejas organizētajai Olimpiskajai dienai atsaucās 80 pamatskolas audzēkņi. Bija iespēja iesaistīties Spēka dienā, lai sabiedrību rosinātu uz veselīgu dzīvesveidu. Eiropas sporta nedēļā darbojās 40 aktīvistu.

CITS DARBA LAIKS

Pateicoties projektam *Otra iespēja*, ko atbalstīja Skrundas novada pašvaldība, Dzeldas ciemā joprojām ir iespēja drēbes un sadzīves preces nodot maiņas punktā. Tas darbojas jau gadu, bet oktobrī mainījies darba laiks. Tagad tas ir: pirmdienās 12.00–16.00, otrdienās, trešdienās 9.00–13.00, ceturtdienās, piektdienās 11.00–15.00. „Vēlamies pateikt paldies brīvprātīgajiem Ingai Vihmanei, Jānim Timofējevam un Andrim Timofējevam, kuri palīdzēja izstrādāt projektu, izgatavot plauktus un sakārtot sagādātās drēbes.”

PASĀKUMI OKTOBRĪ

Nīkrāces atpūtas centrā 13. oktobrī 16.00 notiks senioru pēcpusdienas *Man patīk rudens*, būs radošas darbnīcas *Svētku galda dekorī – dāvanas*. 14. oktobrī 11.00 varēs sacensties zolitē, bet 19. oktobrī 21.00 – ballēties kopā ar grupu *Brekšu Pekši*.

Mudina ieskriet mežā

„Mūs pazīst kā sportistus un kā ekoskolu,” tā saka Nīkrāces pamatskolas direktore Anita Sebeža. Ekoskola apbalvota ar Zaļo karogu par aktīvu darbu vides izglītībā un aizsardzībā, bet šeit domāts arī par to, kā jauniešus iesaistīt skriešanā.

PIEVENOTĀ VĒRTĪBA

„2017. gadā aizbraucām uz pirmo taku skrējieni *Stirnu buks* skolēniem. Visiem ļoti patika, tāpēc skolas komanda par godu Latvijas simtgadei pieteicās *Latvijas Valsts mežu* čempionātā skolu jauniešiem taku skrējienos. To nolūks ir bērņus iesaistīt ainaviskās mežu takās – apvidū, kurā cilvēks kļūst labāks, draudzīgāks un sirsnīgāks, iesīkstējušo jēdzienu *Man riebjas skriet* padarīt nenozīmīgu, katru skolēnu iedrošināt

ieskriet mežā,” stāsta A.Sebeža.

„Braucam ne jau tikai izkustēties – tā ir arī iespēja iepazīt Latvijas skaistākās vietas. Šogad esam bijuši Tērvetē, Ogrē, Talsos, Tukumā, Piebalgā, Gaiziņkalnā, Līgatnē. Parasti braucam aptuveni 19 cilvēku. Pati mazākā skrējēja ir Keita Liepa – viņai ir pieci gadi, bet sākusi skriet jau trijos.”

Stirnu bukā vienmēr tiekot gūtas pozitīvas emocijas. „Varu noliekt galvu to cilvēku priekšā,

kuri taku skrējienus organizē. Katram vajadzētu vienu reizi aizbraukt un šo piedzīvojumu izbaudīt,” Anita mudina. „Brīvā laika aktivitāšu ir daudz, un nevienam neesmu teikusi, ka obligāti jāskrien, bet svarīgi darīt to, kas patīk.”

SACENŠAS AR LABĀKAJIEM

Latvijas čempionātā taku skrējienos skolēniem Nīkrāces pamatskola kopvērtējumā ieņem sesto

vieta. „Cīnījāties ar lielajām skolām, kā Jelgavas 4. vidusskola, Engures, Aizputes un Tukuma vidusskola. Mums ir iespēja sacensties ar labākajiem, kuri piedalās taku skrējienos.” A.Sebeža ir priecīga arī par vecāku iesaisti un atbalstu: „Vecākiem jābūt ieinteresētiem, jo bērņus vajag organizēt. Daži paši ved bērņus uz sacensībām, lai vairāk skolēnu var piedalīties. Mums ir daudz līdzjutēju.”

Mazdēla un omes kopīgā nodarbe

Nīkrāces pamatskolas 8. klases skolnieks Raivo Liekmanis kopā ar vecmammu, vēstures, sociālo zinību un ģeogrāfijas skolotāju Dzintru Liekmani ir skriešanas entuziasti. 13. oktobrī viņi dosies uz kārtējām sacensībām, šoreiz Lietuvā.

SACENSĪBU PIEREDZE

Sākums Raivo interesei meklējams 3. klasē, kad viņš Skrundas novada rudens krosā izcīnīja 1. vietu. „Ome mani aizveda uz pirmajām sacensībām. Toreiz iepatīkās, un skrienu vēl joprojām. Pagājušogad sāku nopietnāk trenēties Kuldīgas novada sporta skolā pie Ievas Skurules,” stāsta Raivo. Savā vecuma grupā viņš ir viens no jaunākajiem skrējējiem – Raivo ir 14 gadu. Lielākie sasniegumi – 4. vieta Latvijas čempionātā, 5. vieta seriāla *Stirnu buks* rīkotajā Latvijas skolu jauniešu čempionātā taku skrējienos. Pūsis atzīst, ka pirms sacensībām uztraucoties, bet to izdodas pārvarēt, iesildoties un mazliet paskrienot.

Dz.Liekmane atceras: „Tā bija 3. klase, kad redzēju, kā Raivo cīnās rudens krosā. Sākām vest uz sacensībām. Pašlaik Raivo ir tādā vecumā, ka pats vēl īsti nesaprot, ko vēlas – ja skriešanai pievēršos cītīgāk, sasniegumi būtu labāki. Pašam vairāk jātrenējas.”

No 7. līdz 10. septembrim mēs ar Raivo, skolas direktori un viņas mazmeitu Nikolu bijām Baltkrievijā, Minskas pusmaratonā. Tur piedalījās 35 tūkstoši skrējēji. Grupā līdz 18 gadiem Raivo bija desmitais.” Šī pieredze ļāvusi saprast, ka galvenais, kam jāpievērš uzmanība, ir tas, vai sportists sacensībās sasniedz paša izvirzīto mērķi un kā pietrūcis. „Tā bija laba pieredze ikvienam,” viņa secina.

RĀDĪT PRIEKŠZĪMI

Dzintra ar skriešanu sākusi nodarboties, lai motivētu Raivo piedalīties sacensībās. „Kad Anita Sebeža atnāca uz Nīkrāces pamatskolu par direktori, viņa arī mani pamudināja

Nīkrāces pamatskolas skolotāja Dzintra Liekmane skrien *Stirnu bukā* Ogrē.

skriet. Sākām braukt uz seriālu *Kuldīgas apli*, pēc tam uz maratoniem un *Stirnu buku*, lai rādītu priekšzīmi skolēniem. Skriešana ir cīņa ar sevi, jo man vairs nav svarīga vieta, bet gan tas, ka varu to izdarīt. Ja visu distanci varu noskriet bez apstāšanās, tad ir gandarījums.”

Bērņi, kuri brauc uz sacensībām, redzot, ka ir arī citādāka laika pavadīšanas iespēja, un tagad Nīkrāces pamatskolā ir daudz skrējēju, kuri vēlas piedalīties sacīkstēs. Interesi sākot izrādīt arī vecāki. „Ne tikai bērņam, bet jebkuram iesaku kustēties un nostiprināt veselību,” aicina Dz.Liekmane. „Vesels un kustīgs cilvēks var paveikt daudz un sasniegt mērķus. Ja esmu izgājusi uz starta līnijas, esmu ieguvēja.”

IEMĀCĀS CĪNĪTIES

Ome kopā ar mazdēlu ne tikai skrien, bet arī dodas izbraukumos: „Kustībā esam visu laiku. Mēs ar

Nīkrāces pamatskolas 8. klases skolēns Raivo Liekmanis taku skrējienā *Stirnu buks*.

Raivo ļoti daudz vakaros braucam ar riteniem, viņš mani motivē, un tad braucam lielus gabalus. Man ir vēl divi mazdēli – Justs un Gustavs, un arī tie sākuši skriet.”

Kā uzskata Dzintra, ir ļoti daudz iespēju sākt skriet: „Ir dažādi pilsētu skrējieni, maratoni, pusmaratoni. Vienkārši jāaiziet, jānostājas uz starta līnijas un jāskrien, jo viss pārējais pēc tam nāks.”

Runājot par bērņiem, ko viņiem

šāda nodarbe dod, Dzintra ir pārliecināta, ka tā ir būtiska kopā ar vienaudžiem, iespēja citam no cita mācīties, cīnīties ar sevi un izjust piederību lielajai sportistu saimei. „Esmu pateicīga, ka katru jaunu dienu varu nosties un virzīties uz priekšu. Šī iespēja liek novērtēt iepriekš darīto un sasniegto.”

Anna Bivbāne
Nīkrāces pamatskolas
arhīva foto

NOZĪMĪGA IZGLĪTOŠANA un pieejama infrastruktūra

Edīte Bēvalde

Statistikas dati par atkritumu daudzumu nav iepriecinoši. Ko darīt, ja neesam apguvuši “zero waste” filozofiju? Kā mainīt paradumus, kad košas reklāmas un krāsaini iepakojumi aicina iegādāties kārtējo jauno produktu, bez kā mēs noteikti nebūtu laimīgi, veseli, izglējušies un atpūtušies?

Sievietes šķiro aktīvāk

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) vides kvalitātes un atkritumu apsaimniekošanas nodaļas vadītāja Natālija Čudečka-Puriņa pastāstīja: “Atkritumu apmēram ir tendence pieaugt. Vidējais sadzīves atkritumu daudzums gadā ir vairāk nekā 750 000 tonnu, kas nozīmē, ka viens iedzīvotājs rada 412 kg atkritumu. 2008. gadā tie bija 330 kg. Atkritumu apjoma straujo pieaugumu sekmē valsts attīstība un iedzīvotāju paradumu un pirkspējas maiņa. Atkritumu rašanās ir ciešā sasaistē ar IKP pieaugumu. Neradīt atkritumus šobrīd aktīvi aicina nevalstiskās organizācijas, īstenojot “zero waste” jeb bezatkritumu filozofiju. Bet ko darīt, ja mēs atkritumus tomēr esam radījuši? Mēs tos sākam šķirot. Redzam, ka iedzīvotāji šķirošanā iesaistās labprāt. Pēc 2016. gada datiem var secināt, ka aptuveni 45% iedzīvotāju atkritumus šķiro. Galvenokārt to dara jaunieši, bērni. Tas ir tāpēc, ka izglītības iestādēs ir vairākas izglītojošas programmas, kas rosina to darīt. Līdz ar to bērni nereti ir tie, kas par atkritumu šķirošanu izglīto arī vecākus. Statistika rāda, ka sievietes atkritumus šķiro vairāk nekā vīrieši, to labprāt dara arī vecāka gadagājuma ļaudis. Reģionālā līmenī vērtējot, čaklāk šķiro Vidzemē. Diemžēl visliktāk rādītāji ir Rīgā. Tas varētu būt saistīts arī ar infrastruktūras pieejamību. Aptauju dati rāda, ka 70% no tiem, kas nešķiro, labprāt to darītu, bet viņiem nav atbilstošas infrastruktūras. No VARAM puses esam centušies to risināt. Ir izstrādāti jauni Ministru kabineta (MK) noteikumi, kas nosaka, ka līdz 2020. gada 30. jūnijam pašvaldībām ir jāizvērtē, vai dalīto atkritumu vākšanas punktu un laukumu skaits ir pietiekams. Ja nav, jānodrošina, lai būtu.”

Vajag vienotas prasības

Pavasārī VARAM rīkoja akciju “Šķiro viegli!”. Kartē varēja redzēt visus dalīto atkritumu punktus un laukumus, bija vadlīnijas, ko un kur drīkst izmest. Rezultātā ministrija secināja, ka visās pašvaldībās, organizējot konkursus, ir izraudzīti atkritumu apsaimniekotāji, bet

Autores foto

Savāktos vecos dokumentus un citus papīrus uzņēmumā “BAO” sasmalcina, lai tālāk nodotu pārstrādei.

NEM VĒRĀ!

- Katru gadu mēs saražojam 2,12 miljardus tonnu atkritumu. Ja visus šos atkritumus ievietotu kravas automašīnās, to rinda 24 reizes apņemtu pasauli. Šis milzīgais atkritumu daudzums daļēji rodas tādēļ, ka 99% no iegādātajām precēm tiek izmestas jau sešu mēnešu laikā.
- Ik sekundi mēs saražojam vairāk nekā 50 tonnas sadzīves atkritumu. Līdz 2030. gadam šis skaits dubultosies. Un tas vēl nav viss – statistika parāda tikai aisberga virsotni.
- Lai radītu produktus, kurus patērējot, saražojam vienu sadzīves atkritumu maisu, vēl patiesībā ieguves un ražošanas procesā rodas 70 reizu vairāk atkritumu.

bieži vien to prasības atšķiras. Viens uzstāda konteineru tikai PET pudelēm, cits iepakojumam kopā, kas nozīmē, ka drīkst mest gan plastmasu, gan metālu. “Iedzīvotāji mums cītīgi rakstīja un zvanija, pauzot neizpratni par to, ka, piemēram, Rīgā konteinerā to un to nedrīkst izmest, bet laukos drīkst. Mēs sapratām, ka ir nepieciešamas vienotas prasības. Arī Eiropā vairākās valstīs jau ir vienotas prasības. Cilvēki pārvietojas, maina dzīvesvietu, un nevajadzētu būt tā, ka šī iemesla dēļ viņiem atkritumu šķirošanas paradumi kardināli jāmaina. Tāpēc jau šogad plānojam izstrādāt MK noteikumus par vienotām prasībām, lai cilvēkiem ir nepārprotami skaidrs, ko katrā konteinerā drīkst izmest. Tad process būs vienkāršāks un cilvēki būs motivētāki šķirot,” norāda N. Čudečka-Puriņa. Iedzīvotāji šobrīd maksā par nešķirotu atkritumu savākšanu. Tas nozīmē, ka par sašķirotu nav jāmaksā. “Domāju, ka jau tuvākajā laikā varēsim redzēt pozitīvus rezultātus, jo, piemēram, Jūrmalas pilsēta ir pārgājusi uz atkritumu maksas noteikšanu par svaru, kas nozīmē, ka, iztukšojot konteineru, tas tiek nosvērts. Līdz ar to iedzīvotājs nemaksā par pilno konteineru, bet tikai par savāktu atkritumu daudzumu. Arī tas motivēs cilvēkus aktīvāk šķirot, jo tam būs ekono-

misks pamatojums. Nenoliedzami, lai tas viss darbotos, ir svarīga izglītošana un arī infrastruktūra,” skaidro ministrijas pārstāve.

Izpratne pieaug

Akciju sabiedrības “Latvijas Zaļais punkts” direktors Kaspars Zakulis savukārt norāda, ka iedzīvotājiem Latvijā šobrīd ir pieejami 65 laukumi šķirotu atkritumu nodošanai un ap 3000 dalītās vākšanas punktu, kur atrodas šķirošanas konteineri. Šķirošanas laukumos iespējas ir plašākas – tur iedzīvotāji var vest un nodot gan izlietoto iepakojumu, gan nolietotās elektroiekārtas, riepas, metālu un citus materiālus. Ja iedzīvotāji patiešām cītīgi šķiro savus atkritumus, viņiem ir iespēja samazināt maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Nošķirot pārstrādei derīgos materiālus, samazinās sadzīves atkritumos nonākušo atkritumu daudzums, līdz ar to retāk ir jāizved konteineru saturs un mazāk jāmaksā, uzsver K. Zakulis. “Jāatzīst gan, ka tas vairāk “strādā” uz privātmāju iedzīvotājiem, bet daudzdzīvokļu namos situācija ir sarežģītāka. Ne vienmēr visi daudzdzīvokļu namu iedzīvotāji ir godprātīgi un šķiro atkritumus, tāpat, ja konteineru novietne nav slēgta un tai var brīvi piekļūt, nereti to izmanto kaimiņi savu atkritumu izmešanai. Tad ir jādo-

mā, kā risināt šo situāciju, jo ir skaidrs, ka maksa par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu ar katru gadu pieaug,” saka K. Zakulis. Taču viņš piebilst, ka strauji palielinās tā sabiedrības daļa, kas atkritumus šķiro. Pēc jaunākajiem GFK veiktajiem zaļāko zīmolu un dzīvesstila izpētes datiem – šogad tie ir 57%. Savukārt 83% ir pārliecināti, ka šķirot atkritumus ir svarīgi. Sabiedrības attieksme pret atkritumu šķirošanu kā ikdienas rutīnas sastāvdaļu kļūst arvien pozitīvāka. Arī šķirošanas punktu skaits un to pieejamība aug. Arī atkritumu apsaimniekotāji aktīvi domā, kā veicināt šķirošanu. Piemēram, uzņēmums “Eco Baltia vide” šogad uzsāka iniciatīvu “1000 konteineri stiklam Latvijai”, kurā ikvienai Latvijas pašvaldībai dāvina bezmaksas konteinerus stikla savākšanai. Šobrīd pieteikušās 39 pašvaldības, lielākā daļa no Latgales. Taču joprojām Latvijā ik gadu tiek saražoti aptuveni 800 000 tonnu visdažādāko atkritumu. Un mūsu uzdevums – no tiem atšķirot visu to, ko var pārstrādāt un izmantot atkārtoti.

Nolietoto tehniku atdod pārstrādei

Par sadzīves atkritumiem ir skaidrs, ka katram vispirms jāaudzina pašam sevi, jāpiespiež sevi mainīt ja ne patērēšanas, tad vismaz šķirošanas paradumus. Ierastās vienas atkritumu tvertnes vietā mājoklī jārod vieta vairākām, kur ievietot dažādus iepakojumus, lai tos tālāk nogādātu atbilstošajā konteinerā vai komposta kaudzē. Bet ko darīt ar tādiem sadzīves priekšmetiem, kas īsti neieder nevienu no konteineriem? Kur likt veco datoru, saplīsušo veļas mazgājamo mašīnu vai gan fiziski, gan morāli novecojušu televizoru? 1996. gadā dibinātā SIA “BAO”

sākotnēji nodarbojās ar pesticīdu savākšanu visā Latvijā, bet tagad, laika gaitā darbību paplašinot, uzņēmums vāc arī bīstamos atkritumus. Ar šo gadu “BAO” piedāvā jaunu pakalpojumu, proti, vairākos novados savākt no iedzīvotājiem nolietoto sadzīves tehniku. Cilvēkiem par šo pakalpojumu nav jāmaksā.

Uzņēmuma ķīmīķis Guntis Pužulis skaidro, ka televizori, datori, ledusskapji un citas elektriskās un elektroniskās iekārtas satur dažādas detaļas, kas dabai nav vajadzīgas. Shēmas, nonākot ūdenī, pašķīst, bet ir smagie metāli, kas ir indīgi, plastmasa nesaadalās. “Izmesta banāna miza ar laiku sapūš, bet plastmasa, atrodoties dabā, pašķīdīs sīkākos gabalos, taču tās ķīmiskā formula nemainās. Tāpēc ir svarīgi to visu pārstrādāt. Dabai tas nav vajadzīgs, daba ar saviem atkritumiem tiek galā, bet par šiem jā rūpējas mums,” uzsver G. Pužulis.

“Ja mājās veic remontu, pāri paliek pustukšas krāsu bundžas. Arī automašīnu eļļas filtrus pieņemam. Tos mēs nododam tālāk, eļļu pārstrādājam. Krāsu atkritumus pārstrādājam par kurināmo kopā ar plastmasu un organiskajiem atkritumiem. Tukuma novadā, Tumē, mums ir elektronikas pārstrādes centrs, kur sadzīves tehnika tiek izjaukta, atsevišķi atdalot vadus, shēmas, plastmasu. No stikla gatavojam būvmateriālus. No uzņēmumiem savācam papīru, dokumentus, savā uzņēmumā samajam un nododam pārstrādei. Ir daļa atkritumu, ko nododam tālāk citiem uzņēmumiem, bet daļu pārstrādājam paši,” speciālists turpina.

“BAO” savāc arī izlietotās baterijas, slēdz līgumus ar uzņēmumiem par konteineru uzstādīšanu. Baterijas sūta uz rūpnīcām Polijā un Vācijā, kur tās tiek pārkausētas. Latvijā šādas rūpnīcas pagaidām nav. “Dzirdēts, ka nav, kur likt azbestu. Mēs to pieņemam gan no privātpersonām, gan juridiskām personām, bet par samaksu. Azbestu nepārstrādājam, to apglabājam. Azbests ir dabiskais materiāls, bet cilvēkiem tā sīkās daļiņas nav labas. Skatoties mikroskopā, sīkie putekļi ir kā kaktusa adatiņas, kas var sadurties plaušu alveolās,” piebilst G. Pužulis. Bet “BAO” klientu konsultante Anda Breiere atzīst, ka, neskatoties uz lielo atkritumu daudzumu, ko saražojam, ir vērojamas pozitīvas tendences attiecībā uz šķirošanu.

Materiāls tapis ar Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu.

PĀRDOD

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, apjomīgi **VĪRIEŠU APĢĒRBI, APAVI** ikdienai, darbam, medībām.

Sausu, skaldītu **MALKU** maisos. Skaldītu meža malku kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojošo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

Esi mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

www.kurzemnieks.lv

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Par augstām cenām iepērk arī gaļas šķirnes lopus eksportam. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20238990.

SIA *Valinda* – **MĀJLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS, TRAKTORUS** un inventāru. Tālr. 26104984.

SIA *Lateira* pērk **MEŽĀ ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsmas visā Kurzemē. Kārtojām dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Pērk **CIRSMAS**. Tālr. 25770062.

Oša, ozola, bērza **ZĀGBALĶUS, MALĶU**. Tālr. 29428876.

RAGUS. Tālr. 22048516.

ATĀLUS pļaušanai. Tālr. 29179992.

Sudraba un zelta **ROTAS, MONĒTAS**, galda piederumus utt. Tālr. 29621515.

Veco **PAPĪRNAUDU, MONĒTAS**, saktas, figūriņas, apbalvojumus. Tālr. 26499892.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda (dienas grupai), kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 29182826.

AUTOSKOLA Universāls 15. oktobrī 18.00 Skrundas kultūras namā rīko autovadītāju kursus. Tālr. 26446270.

AUTOELEKTRIĶI, signalizāciju uzstādīšana un remonts, jurauto.lv, tālr. 29242556, 26669624.

Lielā oktobra akcija no 16. līdz 17. oktobrim ķīmiskajā tīrītavā *PARELLA*, Smiļšu ielā 12, Kuldīgā, **TĪRI ČETRAS ZIEMAS VIRSJAKAS, BET MAKSĀ PAR TRIM!**

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Energoparks* tīra **APAUGUMU**, pērk zarus šķeldošanai, kā arī gatavu šķeldu un skaidas. Tālr. 28813110.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Tīrām **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis
63324881.

VAJADŽĪGI

Kokapstrādes uzņēmums SIA *Vēvers* (41203017104) piedāvā darbu **STRĀDNIEKIEM/CĒM** kokapstrādē. Tālr. 28635733.

SIA *Bērzi plus* (41202008941) ilgstošai sadarbībai aicina pieteikties **ZĀĢERU BRIGĀDI** krūmu apauguma novākšanai no laukiem un grāvjiem. Tālr. 26458900.

SIA *Altus Timber* (40203091998) meklē **ZĀĢERUS** un **PALĪGUS**. Strādājam Kurzemē, darbs piecas dienas nedēļā. Alga zāģeriem no 700 līdz 900 eiro mēnesī. Palīgiem no 3 līdz 4 eiro par bāku. Samaksa ik pēc divām nedēļām piektdienās. Braucam pakal, ar nepieciešamo nodrošinām. Tālr. 28493428, 29780829.

SIA *Rendas Uplejas* (41201006267) aicina darbā **PAŠIZGĀZĒJA VADĪTĀJU**, C kategorija un 95. kods. Tālr. 29266227.

SIA *Bērzi plus* (41202008941) piedāvā darbu hārvestera un forvardera **OPERATORIEM**. Veicam apmācību. Tālr. 26458900.

SIA *MM Mežsaimniecība* (41203046813) – kāpurķēžu un universālā ekskavatora **OPERATORS**. Tālr. 28020028.

LĪDZJŪTĪBA

Nav tādu vārdu, kas mierināt
spētu,
Nostājas blakus tev draugi un
klusē.
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
/R.Skujina./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Egītai
Zutei, no tēta atvadoties.
Cērpi, Kramēni, Ķirši, Olmanis

GRIBU ZINĀT

Par elektrisko plīti un trauku mašīnu

? Vai kāds meistars var salabot elektriskās plīti cepeškrāsnī un trauku mašīnu, kurai, visticamāk, saplīsis sūkņis?

Līdz Ziemassvētkiem elektroierīces remontē meistars Šafgats Seifullīns. Pēc tam viņš dosies atvaļinājumā. Meistars aizbrauks pie klienta uz mājām. Tālr. 26402340.

MEŽĀ ĪPAŠNIEK, ZVANI UN PĀRLIECINIES!

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums SIA *VERTEX* pērk meža īpašumus, cirsmas un augošus kokus par visaugstākajām cenām. Cenas līdz pat 15 000 EUR/ha.

Izgatavojam meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, palīdzam sakārtot visu veidu dokumentāciju. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi. Samaksa līguma slēgšanas brīdī. Zvaniet pa tālr. 28368838, 26129919, rakstiet: info@lmu.lv!

AUTOSPORTS

Mazajai Baibai Latvijas un Lietuvas bronza

Kuldīgas jaunie autokrosa braucēji pēc pēdējām sacīkstēm septembrī un oktobrī kopvērtējumā izcīnījuši augstas vietas. Baiba Sileniece *Beta* bagiju ieskaitē gan Latvijas, gan Lietuvas čempionātā ir 3. vietā.

VALSTS ČEMPIONĀTĀ

Latvijas autokrosa čempionāta pēdējā (5.) posmā septembra sākumā Bauskā pirmo reizi uz pjedestāla kāpa sešus gadus vecais Renārs Rungēvicis. *Beta* bagiju ieskaitē viņam šīs sacensības bija ļoti veiksmīgas: pirmajā braucienā finišēts 3. vietā, bet gan otrajā, gan trešajā – 4. vietā. Tas deva izdevīgu starta pozīciju finālā, un Renārs finišēja trešais. Sezonas kopvērtējumā viņam 8. vieta, un pirmajā sezonā tas ir ļoti labs sasniegums.

Finālā 12 braucēju konkurencē 4. vietā palika Baiba Sileniece. Viņas bagiju visu dienu vajāja bremžu sistēmas problēmas, kuru dēļ trīs braucienos neizdevās pakāpties augstāk par 7. vietu. Līdz finālam tās daļēji tika novērstas un ļāva pietuvoties pjedestālam.

Uz sezonas čempiona titulu pirms

šī posma pretendēja trīs braucēji, tostarp Baiba, kura kopvērtējumā ierindojās 3. vietā. Pērn, kad kuldīdzniece šajā klasē aizvadīja pirmo gadu, viņa bija ceturtā.

BREMŽU PROBLĒMAS

Lietuvas čempionāta 3. posmā bērniem septembrī Kupišķu rajonā B.Silenieces bagiju joprojām vajāja bremžu problēmas. Pirms sacensībām tās novērsta, un arī treniņos nekas neliecināja, ka sacensību dienā ķibeles varētu atkārtoties. Tomēr tādas radās, un finālā Baiba bija 5. vietā.

Nedaudz veiksmīgāk diena izvērtās R.Rungēvicam, kurš turpina progresēt un šajā posmā finišēja ceturtais.

VILTĪGAIS KRITUMS

Šaķu rajonā notika Lietuvas čempionāta 4. posms bērniem un 5. posms pieaugušajiem. Pavilkijas autokrosa trasei ir sava specifika – straujš kāpums un kritums, kas pat pieredzējušajiem ir izaicinājums. Bija paredzēts trasi sausināt, lai mazajiem šī sekcija nav iekļauta, tomēr *Beta*

bagiju braucējiem bija jāpieveic visa trase. Tieši straujais kritums sagādāja grūtības Baibai, kura pirms tam bremzēja, tā konkurentiem zaudējot. Finālā kuldīdzniecei 6. vieta. Pirms šī posma Lietuvas čempionātā Baiba atradās 1. vietā, bet beigās ieņēma 3. vietu, par nieka punktu atpaliekot no otrās pozīcijas.

TOMĒR GODALGA

Šajā posmā uz starta izgāja arī Baibas tētis Kaspars Sileniece, kuram diena sākās neveiksmīgi ar pirmajā braucienā sabojātu auto. Turpmākajos viņš spēja startēt un finālā braucienā nostājās 4. vietā. Jau pēc pirmā līkuma Kaspars atradās 3. vietā, kurā aizvadīts atlikušais sacīkšu laiks, taču tieši pirms finiša auto piemeklēja piekares defektus, un beigās 4. vieta. Tomēr pirmajās divās vietās finišējušie, kuru auto neatbilda tehniskajiem noteikumiem, tika diskvalificēti, tā ļaujot Kasparam stāties uz goda pjedestāla otrā pakāpiena.

Edgars Peterlevics
Baibas Silenieces arhīva foto

Kuldīdzniece Baiba Sileniece *Beta* bagiju ieskaitē gan Latvijas, gan Lietuvas čempionātā ierindojusies 3. vietā.

VĀRDA DIENAS

No 15. līdz 21. oktobrim

- 15. Eda (19), Hedviga (66), Helvijs (165)
 - 16. Daiga (4129), Diniņa (156), Dinārs (212)
 - 17. Gaitis (10), Karīna (3938), Gaitis (97)
 - 18. Rolands (4296), Rolanda (21), Ronalds (933), Erlands (55), Lūkass (321)
 - 19. Elīna (8431), Drosma (92), Drosmis (6)
 - 20. Leonīds (3083), Leonīda (143)
 - 21. Urzula (39), Severīns (19)
- Populārākie: **Elīna un Rolands.**

Aktīvas, ar savu nostāju

Daiga Freiberga, grāmatvede Kuldīgā

– Es nezinu, kā pie sava vārda tiku. Skolas laikā tas mani interesēja, tādēļ meklēju tā izcelsmi. Tā kā vārds Daiga ir daudzām vienaudzēm, tas nozīmē, ka tas bijis tolaik populārs. Vienīgais, ko esmu atradusi, – tolaik Rīgas kinostudijas filmā *Šķēps un roze* viena no varonēm ir Daiga. Šo domu par sava vārda izcelsmi esmu pieņēmusi kā iespējamu. Skolā man bija arī iesauka – to klasesbiedri izveidoja no vārda un toreizējā uzvārda Slaviņa, abus kaut kā apvienojot. Visu skolas laiku biju Dienvidslāvs. Ar šo iesauku jutos labi, jo tā nebija slikti domāta. Vārds Daiga man piestāv, citu neesmu gribējusi. Man pazīstamajām Daigām līdzīgs ir tas, ka viņas ir aktīvas un ar savu viedokli.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 15. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 26 min.
Saulē lec 7.56, riet 18.22.

Naktī +11°...+13°

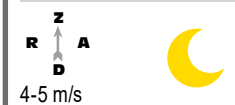
Dienā +13°...+18°

RĪT, 16. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 21 min.
Saulē lec 7.58, riet 18.19.

Naktī +11°...+12°

Dienā +12°...+17°

UZŅĒMĒJI RUNĀ, KURZEMNIEKI KLAUSĀS

Reklāmas un publicitātes pasākumi lielākajā reģionālajā komercradio stacijā Kurzemē. 137 tūkstoši klausītāji* visā Latvijā, **Kurzemē 78 tūkstoši***. Vidēji **katrs trešais** Kurzemes iedzīvotājs klausās Kurzemes Radio.

*Avots: Kantar TNS,
Radio auditorijas pētījums
Ziema – Pavasaris 2018

KURZEMES
RADIO

ASTROLOGISKĀ PROGNOZE

/16.-23. oktobris/

Jolanta Hercenberga,
astroloģe

Auniem jāatceras, ka visu nevar izvērtēt pēc materiālās vērtības, un jābeidz pēc panākumiem dzīties ar tādiem darbiem, kuru nolūks ir tikai peļņa. Jāieklausās, kam sirds iesaka ķerties klāt.

Vēršiem patiks ballēties, nevis risināt samilzušas problēmas, kas, starp citu, var pakutināt nervus. Un pareizi vien tiks darīts, jo, kamēr pašiem nav skaidrs, ko viņi vēlas, jādod laiks sev to saprast.

Dvīņiem notikumus diktēs intuīcija. Par ilgi lolotu ideju nāks atklāsme, kā to ieviest. Pietiek sapņot – jāķeras pie darba un jāparāda, uz ko Dvīnis spējīgs.

Vēžiem materiālo labumu uzkrāšanas laiks. Naudas maciņa

sakārtošanai noderētu pārdomāti lēmumi. Vai nav tiesa, ka reizēm to patukšo spontāni izdevumi?

Lauvas mīlas lietās centīsies ieviest skaidrību jautājumos, kas pēdējā laikā ar mīļoto pārcilāti. Arī darbā no kolēģiem vai partneriem tiks prasīta atklāta valoda.

Jaunavām attiecībās ar jaunāko paaudzi nebūs rāma, prognozējama notikumu plūduma. Darbā izaicinājumi var nākt viens pēc otra, bet tie virza uz attīstību.

Svari kārtos citu problēmas. Iejūtība ir laba, bet jāatceras, ka palīdzēt drīkst tikai tam, kurš to lūdz. Citādi tā ir deguna bāšana svešās darīšanās.

Skorpioniem attiecībās ar tuvākajiem vēlams vairāk līdzsvara. Kopīgs laiks darbos un atpūtā saliedēs un atgādinās, ka ir ne tikai katram savi mērķi, bet arī ģimenei svarīgi.

Strēlniekiem par omulību

darbā jārupējas pašiem. Lai gan ceļā var trāpīties burkšķētājs, jūsu rīcībā ir optimisms, ar ko negācijas apstādināt.

Mežāžiem ar biznesu tā ir, kā ir. Viss nenotiek tik raiti, kā vēlētos. Bet vai tad dzīve ir tikai naudas pelnīšana? Jāpriecājas par to, ko liktenis dāsni piedāvā.

Ūdensvīriem jauns izaicinājums pārvarams ar mērķtiecību. Ja laiskuma dēļ iespēja netiks palaista garām, būs panākumi. Vai kādam noslēpumam nav laiks pielikt punktu?

Zivis rušinās mīlestības uguns-kuru, līdz sajūtīs, kā mīļotā cilvēka sirds liesmas aizdegas. Dienasgaismā var nākt noslēpums, kas liks locīties ļaužu mēlēm.

Čika laiks:
17.X 0.49 – 10.36,
19.X 15.27 – 23.20,
22.X 2.47 – 9.58,
23.X 21.18 – 24.X 17.33.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

24. oktobrī plkst. 19.00
teātra namā JŪRAS VĀRTI
Ventspīli
Jaunā Rīgas teātra izrāde
PĒDĒJĀ ĻEŅINA EGLĪTE
Ar t/n "Jūras vārti" DRAUGA KARTI atlaide 5%!

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

176. kārta. Viduslaiku flāmu mākslinieks dzimis ap 1355. gadu Iprā, Flandrijā, tagadējā Beļģijā, miris pēc 1409. gada (precīzi nav zināms). Viņš gleznojis reliģiskus darbus, veidojis vitrāžas un tērpus, bija arī zeltkalis. Zināmi tikai divi darbi, kuru autors noteikti ir viņš: altārglezna, kas pēc Burgundijas hercoga Filipa II pasūtījuma tapuša kartēziņu klosterim netālu no Dižonas. Iespējams, gleznošanu mākslinieks apguvis Brigē un Parīzē. Ap 1384. gadu darbojies Burgundijas hercoga galmā, dekorējot Hesdinas pili.

Atbildes gaidām **līdz 17. oktobra 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks**, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

175. kārtas atbilde: Vasilijis Perovs. *Guvernanties ierašanās tirgoņa namā*, 1866.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.